

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 40 d broj 596

**GREENHORN
STIZE**

Frank Callahan

GREENHORN STIŽE

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Marinko Gruić**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**).

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o, OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašiček**, **Ana Župan-Bender** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupač** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 596

FRANK CALLAHAN: GREENHORN STIŽE

Naslov originala: EIN GREENHORN KAM NACH BENSON CITY

Recenzija: Neda Omčikus

Copyright: BASTEI VERLAG, posredstvom Geisenheyner&Crone, Stuttgart

Prijevod: Stanko Juriša

LASO 596 izlazi 22. 3. 1985.

I

Najprije je on gonio njih, da bi sad bio gonjen i da bi se našao u stupici, prikliješten kao divljač, sam protiv trojice koja se nisu obazirala na šerifsku zvijezdu na njegovim prsima. Vukovi su ga zaskočili i Cash Donovan uzalud je pokušavao naći izlaz. No jedino što je znao bilo je da za nekoliko trenutaka mora pasti odluka. Odluka o životu i smrti. O njegovu životu ili o njegovoj smrti.

Prikliještala ga je trojka iz bande koju je ganjao dva tjedna i zamalo je iskorijenio.

Šerifu Cashu Donovanu bilo je potpuno jasno da život može spasiti samo ako bude brži. Brži od svih.

Trojka iz čopora bila je sigurna da Cash Donovan nema izlaza. Približavali su mu se s desna, slijeva i sučelice. Cash Donovan, šerif u Haysu, zvan Revolver-Donovan i Revolver-Šerif, gledao je u revolverske cijevi.

Na Donovanovu mršavu licu nije se opazalo ništa. Pažljivo oko vidjelo bi jedino da je trpak izrak oko usana bio jači nego inače.

Odluka je morala pasti odmah. Od razbojničkoga čopora ostala su još samo ta trojica. S njima se nosio dulje od četrnaest dana.

Sunce se spuštalo za daleka brda. Nebo bijaše krvavo. Večernja izmaglica polako se spuštala na grad.

Trojka je zastala. Šake su lebdjele nad revolverskim kundacima poput gavranskih kljunova. Žrtva je bila sigurna i oružje bijaše položeno u niske korice. Svatko je bio spreman da povuče i da ubije.

Cash Donovan je stajao nepomično. Mršav, bez grama suviše težine, sav od mišica i kosti. Njegove pepeljaste oči nisu ispuštale iz vida momke koji su se slavodobitno cerekali. Ubojice su bile sigurne u svoj posao. Platilo ih je Daniel Hammon. Njegov položaj u gradu trebalo je da bude konačno učvršćen.

Revolveraši su potegnuli.

Nijedan od njih nije bio pri tom spor, ali u sukobu s Cashom Donovanom jedva da su imali šansu. Bilo je to kao da se lajavi psi bace na iskusnoga vuka.

Iz cijevi je sijevnulo. Pucnjava je razderala tišinu. Olovo je udaralo po mesu. Preko krikova bola razvlačio se barutni dim.

I sve bijaše svršeno. Tri revolveraša ležala su na tlu i uzdisala. Nijedan nije uspio sam ustati. Krv iz rana bojila je prašinu glavne ulice.

Cash Donovan je spustio kolt koji se još dimio. S njegova lica nestalo je ukočenost. Sagnuo se i podigao šešir koji mu bijaše pao s glave.

Na prozorima okolnih kuća i na trijemovima počeli su se pojavljivati prvi građani, koji su svoga šerifa kukavički ostavili bez ikakve pomoći. Cash odmahne prezrivo rukom i pode prema »Imperial Saloonu«, pred koji je upravo stigao dvopreg.

Toga trenutka ih iz hotela je izašao čovjek koji bi kazaljku vage otjerao podaleko od brojke 100. Na njegovu čelu ljeskale su se krupne kapi znoja.

Kad je ugledao Casha Donovanu, Daniel Hammon se trgnuo kao da je pokraj njega udario grom. Dotad rumeno lice postalo je bijelo kao da je bilo uronjeno u vapno. U malim zasaljenim očima titrao je strah. Revolver-Šerif maloga grada Haysa u Kansasu zaustavio se na tri koraka ispred debeljka i rekao kroz zube:

— Hammon, sad je sve svršeno. Trojica tvojih preostalih revolveraša nisu uspjela obaviti posao. Uhapšen si. Tvoja prljava igra propala je, no imat ćeš pošteno suđenje. Nisi ga zaslužio, ali ipak...

Daniel Hammon ustukne nekoliko koraka. Nedostajalo mu je zraka. Graške znoja na čelu postale su krupnije i počele su teći niz obraze.

— Deset tisuća dolara, Donovan — dahtao je. — Toliko, ako me pustiš da odem. Novac možeš dobiti odmah, ovoga trenutka. Imam ga u džepu. Pusti me. Nitko me neće zadržati. Građani su prošlih dana napunili gaće i neće se ni u što pačati. Dakle, Donovan? Mogu li ići?

Na šerifovu licu raširio se podrugljiv osmijeh. Cash Donovan zaniječe glavom.

— Ne možeš, Hammon — rekao je hladno. — Sam znaš da ti ne gine uže. Počinio si previše zla, prolio si mnogo krvi i suza. Vrijeme je da platiš račune.

Pretio čovjek koji je mjesecima stezao gradić za grkljan, koji je gazio preko leševa i nikome nije ostavljao šansu, kao da se odjednom smanjio.

Na Hammonovu licu kipio je bijes.

Htio je posegnuti u džep, no Cash je već imao revolver u ruci. Razbojnik se ukočio. Razrogačenim očima zurio je u mračnu cijev kolta.

— Gotovo je, Hammon — reče Donovan opušteno. — Ništa više ne pomaže.

* * *

— Time bi moj posao ovdje bio dovršen — govorio je Cash četvorici muškaraca što su se okupili u njegovu uredu.

Bili su to isti ljudi koji su ga prije četiri tjedna doveli u Hays da ih oslobodi razbojnika

i da se u tom stočarskom gradu opet može raditi.

— Na vama je — nastavljao je Donovan — da Hays ostane mirno gnijezdo. Bude li takav, iz Teksasa će ponovo stizati goveda.

Cash Donovan otkopča zvijezdu s grudi i stavi je na stol.

— Šerife, dugujemo vam zahvalnost — reče Ray Smith, gradonačelnik. — Mnogo ste učinili za nas. Predajem vam pet tisuća dolara premije i zahvaljujem se u ime svih građana.

Pratioci Raya Smitha također su pognuli glave i promrm-ljali riječi zahvalnosti.

Cash Donovan se smješkao.

— U redu, ljudi — rekao je.

— Za dva sata odlazim. Hammon i njegova banda potučeni su i ubuduće pazite da se netko ponovo ne osili. Gadna igra mogla bi početi iznova.

Ljudi kimnuše i napustiše šerifov ured. Cash Donovan je sjedio iza svoga klimavoga stola. Ispružio je noge i zamišljeno je kroz prljavu stakla promatrao glavnu ulicu.

Svršeno je. Opet je jednom ispuni ugovor, i taj put na puno zadovoljstvo. Tako je bilo gotovo svaki put. Tako je Cash Donovan stvorio ime koje je postalo legendom.

U mnoge je gradove donio mir i priskrbio im sigurnost.

Cash Donovan bijaše čovjek brza revolvera. Iznajmljivao je svoju sigurnu ruku da slabima i potlačenima pomogne u stvarima koje sami svojim snagama nisu mogli riješiti.

Cash Donovan ustane. Napo-lju se smračilo. Poput zlatne prašine kroz prozore kuća padali su na ulicu snopovi svjetla.

Spremanje za put bijaše gotovo. Oprostiti se nije morao ni od koga. U tom gradu, za koji se borio i za nj zalagao glavu, nije imao prijatelja.

Starac u najamnoj staji premjestio je svoju izgriženu lulu u drugi kut usana i prijateljski kimnuo šerifu.

— I onda, ide se dalje? — promrsio je, izvadiвши lulu i obliznuvši bezube desni.

Cash kimne i poče sedlati svoga ridana.

— Nisam vjerovao da ćete uspjeti protiv Hammona i njegovih pasa, Makar ne tako brzo — reče Old Sam. — Prokleta ste hitri. U usporedbi s vama ovi su drugi sitnež.

Cash Donovan gurne u starčevu ruku nekoliko dolara napojnice i popne se na konja.

— Sretno, mister Donovan! — pozdravi konjušar.

— Sreća bi mi mogla zatrebati Sam — uzvрати Donovan. — Good bye!

Cash pojaši i brzo izade iz grada koji je oslobodio razbojničkoga terora.

Zvijezde su podsjećale na dragulje položene na crni samt. Mjesečina je oko grmlja, drveća i stijena stvarala srebrnasti obrub.

Donovan nije žurio. Osjećaj da je pod njim ponovo konj godio mu je, kao i prohladan povjetarac koji mu je punio pluća. Osamljeni jahač prelazio je milju za miljom.

Htio je stići u Benson, u Arizoni. Nekoliko zabrinutih građana pisalo mu je da ih uznemirava razbojnička banda. A vođu je Cash Donovan pozna-

vao otprije, kad ga je jednom strpao iza rešetke.

Taj Roual Jimminez ubio je tada djevojku koju je Donovan volio svim srcem. Cashu Donovanu nikako nije bilo jasno, kako je Meksikanac uspio izbjeći vješala.

Već zbog tih razloga htio je Cash Donovan preuzeti revolveraški posao u Bensonu.

U tim mislima pognao je konja. Životinja je zdušno izdužila korak. Začas je nestala u prostranoj kanzaškoj preriji.

* * *

Prošlo je nekoliko dana.

Cash Donovan ostavio je iza sebe Kolorado i Novi Meksiko. Jedan je put vodio između Chuska Hillsa i Zuni Hillsa. Duž Rija Puerca išlo se prema Holbrookku.

Cash je mislio o bratu koji je u blizini imao mali ranč. Do Bensona bilo je još oko dvjesto milja.

Donovan odluči da posjeti brata, kojega nije vidio otprilike pet godina. U tom je vremenu lutao za poslovima s kojima se Frank nikada nije slagao, tako da su se pomalo udaljili od drugoga. No sada se Cash radovao susretu s bratom i bio je zadovoljan što mu se pružila takva prilika.

Iznenadenje se dogodilo kad je već bio sasvim blizu Holbrooka.

U šikari je prasnulo i metak je zbacio Casha Donovana sa sedla kao da ga je zviznuo div.

Pred očima je počela vrtnja i divlji ples sjena. Neka velika crna ruka posegnula je za Donovanom i nesmiljeno ga pritisnula uz tlo.

Na leđima i prsima Cash je osjetio nešto vlažno. Pokušao se boriti protiv nesvjestice. Nepomično je ležao u prašini.

Tad je došla reska bol, od koje je izgubio dah. Ranjenik se osjećao kao da mu se oko vrata sve jače steže omča lasa.

Paklenska bol u prsima popustila je tek nakon nekoliko trenutaka. Cash je škrgutao zubima. Oči su mu suzile.

Tada je začuo korake kako se polako približavaju. Podmukao strijelac očito je htio da se uvjeri, je li njegova žrtva zaista mrtva.

Ranjeni revolveraš gotovo je neopazice pridigao glavu. Razrogačenih očiju gledao je snaznoga muškarca koji se pojavio između grmlja.

Napadač je u ruci držao vinčesterku. Približavao se oprezno.

Cash Donovan suspregne dah. Ponovo je pokušavao nadvladati bolno žiganje u prsima, po kojima kao da je netko raskapao užarenim nožem.

Oči su ponovo suzile.

Obrisi sjene koja se približavala, sa suncem s leđa, bili su zamagljeni. Pedalj po pedalj primicao je Cash Donovan ruku kožnatom držaču revolvera. Svaki je pokret donosio neopisive bolove. Ali Cash je znao da će taj gad ispaliti u njega još jedan metak, ne bude li to spriječio.

Koraci su se približavali.

Činilo se da je prošla vječnost prije negoli je Cash Donovan dodirnuo kundak svoga revolvera, smith & wesson. 44.

Drhtao je čitavim tijelom.

Prsa su se pokušavala nadimati. Mršav čovjek nikad nije osjetio nešto slično. Činilo mu se da njegovim žilama teče olovo.

Polako je izvukao revolver. Gotovo svu snagu potrošio je da ga zapne.

Ponovo je zvjernuo prema ubojici, koji je na nekoliko koraka išao kao zvijer prema sigurnom plijenu.

Puščana cijev bijaše uprta u Casha Donovanu, to jest prema zgrčenoj gomili u koju se pretvorio.

Svakoga trenutka moglo ga je istegnuti užareno olovo.

Meci će udariti u ranjeno meso, i tad će biti sve svršeno.

Prolazile su sekunde. Snažan razbojnik napravio je još nekoliko koraka. U njegovim žmirkavim očima vidjela se mržnja. Oko usta ovio se zadovoljan smiješak.

Tamni oblaci ponovo su se stuštili na Donovanu. Disao je tako škripavo da se čudio, kako to njegov ubojica ne čuje.

No potom je Cash mogao ponovo jasnije misliti. Polako je pomicao ruku s revolverom, nadajući se da to razbojnik ne vidi.

Još desetak koraka.

Ubojica je stao. Sada će pucaati. Opazio je da u tijelu što leži na tlu još ima života.

Cash je prikupio svu snagu. Znao je da mu je preostao samo tračak nade, manji nego je u njemu bio titraj života.

Podigao je revolver, iako je znao da neće opaliti prije nego protivnik. Sve se odvijalo usporano.

Protivnik je pucao odmah, prije nego što je Cash skvrčio prst. Užareno olovo pogodilo ga je u desnu nadramenicu. Revolver mu je ispao.

No prije toga ipak je pritisnuo obarač.

Njegov je metak podogio bolje.

Na čelu snažnoga lopova pojavila se mala, crna rupa, iz koje je izašlo nekoliko kapi krvi. Na licu umirućega pojavio se neobičan izraz iznenađenja. Noge su zatim popustile i tijelo je palo u prašinu na putu.

Cashu Donovanu kliznuo je revolver iz ruke. Udarac eksplozije nadmašio je njegovu snagu.

Polako je podigao glavu. Ugledao je skvrčenoga protivnika i shvatio da je makar toga trenutka izbjegao smrti.

Donovan je ostao nepomično ležati. Javile su se jake boli iz rane na nozi. Kako je srce jače kucalo, tako je krv jače tekla i bojila tlo.

Ne uspije li začepiti ranu, iskrvarit će i neće se dovući u grad, gdje bi mogao dobiti pomoć.

Još jednom je Cash prikupio preostalu snagu. Uspentrao se na noge, no odmah se ponovo našao na tlu.

Reska bol prostrujala je tijelom. Svijest se ugasila kao goruća svijeća na pljusku.

* * *

Kad je Cash Donovan otvorio oči, nije znao da je dulje od dvadeset i četiri sata ležao polumrtav.

Pokušao se uspraviti, no paklenska bol odizimala mu je dah. Bol se valjala tijelom poput vrelih valova. Kad bi oni prošli, osjećao je čvrste povoje na prsima i na natkoljenici.

Nalazio se u sobi. Ležao je u krevetu i buljio u petrolejku na stolu.

Kad su se začuli koraci, Cash podigne pogled. Vidio je usko lice niskoga čovjeka s naočalama metalnoga okvira na šiljatu nosu.

Kad je vidio da je ranjenik budan, čovjek se osmijehnuo. Brzo se približio.

— Onda — rekao je — tu smo, je li? Zovem se Finnegan. U Holbrookku sam liječnik. Kao što vidim, moj trud nije bio uzaludan.

Doktorovo lice se ozarilo.

— Nemojte govoriti — rekao je. — Za to ste još preslabi. Izgubili ste mnogo krvi. Osim toga, dobili ste gadnu mjeru. Zapravo, kad su vas našli i doveli k meni, bili ste već polumrtvi. Da niste kakvi jeste, moja bi pomoć bila uzaludna. Sve je upućivalo na to da ste pogodeni iz zasjede.

Cash je slabašno kimnuo.

— Ovaj — nastavio je doktor — momak koji vas je pogodio zvao se Hal Hammon. Tako govore papiri što smo ih našli u njegovim džepovima.

Sada je Cashu ponešto postalo jasno. Hal Hammon očito je bio brat Daniela Hammona, kojega je on doveo na vješala. Momak se htio osvetiti, i zamalo je uspio.

Liječnik je pregledao zavoje. Zadovoljan se obratio pacijentu, koji mu je donio mnogo briga.

— Spavajte još nekoliko sati — rekao je. — Zatim ćemo provjeriti, da li vaš želudac podnosi hranu.

Doktor je otišao.

Cash je osjećao olovan umor, koji ga je omlohavio i vodio prema nekoj dubokoj praznini.

Kad se ranjenik po drugi put probudio, osjećao se mnogo bolje. Bolovi u prsima i u nozi postali su podnošljiviji. Miris kokošje juhe izazvao je kod Donovana slinu u ustima. Bio je gladan. Kad je otvorio oči, vidio je pred sobom okruglo i dobrodušno lice postarije žene, koja ga je promatrala materinskim pogladom.

— Ja sam doktorova žena — govorila je. — Sada ćete jesti ovu krepku juhu, ali iz moje ruke. Ne smijete se pokretati. Tako je i bilo. Malo kasnije Cash je osjećao blagotvornost sitosti u tijelu, da bi ga zatim obuzeo težak umor. Zaspao je ne znajući kada.

* * *

Dva dana poslije Cash se osjećao ponovo bolje. Znao je da je pobjegao smrti ispod njezine kose.

— Obavijestio sam vašega brata — rekao mu je doktor Finnegan. — Doći će još danas.

Cash je zadovoljno kimnuo.

Hvala vam — rekao je. — Spasili ste mi život. Nemojte se zabrinjavati oko naknade. Plaćit ću vam do zadnjega centa. Liječnik ga je prekinuo.

— Sve je u redu, čovječe — rekao je. — Kod vas smo našli gomilu novaca, i to vas čeka. Nemojte se moriti tim mislima. Ja sam samo obavljao svoju dužnost.

Cash se smješkao.

— Kako se osjećate danas?
— pitao je liječnik. — Ali ne-
mojte se baviti mišljenju da
ustanete — nastavio je. — Za-
to su nam potrebna dva ili tri
tjedna. Ako se rane ponovo ot-
vore, moglo bi biti gadno —
zaključio je.

Cash Donovan osjeti grozni-
čavo nestrpljenje, koje ga je
već dugo mučilo. Mislio je na
svoj revolveraški posao u Ben-
sonu, sluteći da ga mora napro-
sto otpisati. Turobno je kim-
nuo doktoru Finneganu.

— Mister Donovan — rekao
je liječnik — jeste li vi taj Re-
volver — Donovan — koji se
godinama brine o redu i miru
u zlatonosnim rudnicima i u
pregonima stoke?

— Da, doktore — odgovorio
je Cash — to sam ja. I baš je
mene pasji sin zamalo udesio
iz zasjede.

Cashovim licem razlio se go-
rak osmijeh.

— Možda bi trebalo da pro-
mijenim život — nastavio je. —
Prošlih dana imao sam do-
voljno vremena da o tome raz-
mišljam. Zdravlje je ipak naj-
veće blago što ga čovjek može
imati. Katkad mi se čini kao
da bih...

Cash Donovan je izgubio
glas.

Na neki način previše okre-
nuo sebi samome.

Doktor Finnegan je pognuo
glavu.

— Aha — rekao je. — Vidjet
ćemo se uskoro. Budete li imali
kakvih potreba, zovite moju
ženu. Ona će biti u kući. Ja
moram otići. Gospođa Roberts
očekuje drugo dijete.

Doktor Finnegan je izašao.
Cash Donovan ponovo se zava-
lio u svoj ležaj. Mislio je na
Benson i na meksičkog razboj-
nika Rouala Jimmineza, pri-
čemu ga je podilazila žestoka
mržnja.

Mrzio je toga pasjega sina
Jimmineza, koji je ubio Susan,
nakon što ju je silovao. Cash
zatvori oči.

Pred njim je osvanulo Susa-
nino dražesno lice. Njezina pše-
ničnožuta kosa valovito se spu-
štala na krhka ramena u valo-
vima kao da se razbudilo je-
zero. Osobitu čar davale su joj
male rupice na obrazima, iz-
nad kojih su ga promatrale
plave oči, caklaste kao izvor u
Rocky Mountainsu.

I sve je to prošlost. Nepov-
ratna. Susan bijaše mrtva.
Ubio ju je taj kojot Jimminez.
Kad sam ga uhapsio, mislio je
Cash, zašto ga tada nisam
ubio? Ta ga misao nikako nije
napuštala. Bilo bi to ipak
ubojstvo. Morao bi Meksi-
kancu pucati u leđa. Osim
toga, ubojica se bio predao.
Unatoč svemu tome nikad nije
zaboravio njegov zao pogled.

A sada leži ovdje nastrijeljen
i bespomoćan. Roual Jimminez
sigurno se razmahao u Ben-
sonu, nanoseći zlo svima koji
nisu mogli tome izmaći.

Donovan se lecnuo. Čuo je
korake koji su se približavali i
zatim utihli.

Trenutak poslije prepoznao
je svoga brata Franka. Vidio
ga je kako stoji između vrat-
nica i smješka se.

— Zdravo, brate! — rekao je
i prišao bliže. — Lijepo si nas
prepao. Međutim, doktor kaže
da si se izvukao.

Brat s si stisnula ruke. Bili su vrlo slični, ti Donovan. Na prvi pogled moglo bi se pomisliti da su blizanci, no nisu bili. Cash je bio oko godinu i pol stariji.

— Lijepo je što si došao, Frank — osmjevao se revolveraš Cash. — U nevolji je dobro kad je netko uz tebe.

Frank se uozbiljio.

— Ne bih ti htio ništa predbacivati — rekao je — ali oduvijek mi se činilo da ćeš jednom završiti u prašini neke ulice. O tebi se mnogo priča. Postao si legenda za života.

Cash je slegnuo ramenima.

— Priče su ti poznate — rekao je — Prenose se od čovjeka do čovjeka, i svaki ponešto doda. Tako nastaje nešto, što više nema veze sa stvarnošću, ili ima ali vrlo malo. Tako je i sa mnom.

Frank primakne stolicu i sjedne.

— Kako si? — pitao je. — Jesi li barem tako dobro kao što kaže doktor?

— Tu sam! — reče Cash uz osmijeh. — Prije nekoliko godina pisao si mi da si se oženio. Eto, tek sam sada uspio doći do toga da krenem k vama.

Frank se nelagodno meškoltio na stolici. Bio je zamišljen.

— Hm — rekao je — znaš, s rančem nisam imao sreće. — Vidjelo se da mu te riječi nisu lako pale. — Vidjet ćeš, kad dodeš.

Nastala je stanka.

— Najprije je prošlogodišnja žega uništila pašnjake — nastavio je Frank. — Goveda su ugrabala. Ostatak su pokupile te

proklete bande kradljivaca. Moj brate, imam dugova više nego vlasi na glavi. No zašto da te opterećujem svojim brigama? Izvući ću se nekako iz nevolje.

Cash posegne za bratovom rukom.

— Slušaj, Frank — rekao je — o tvojim teškoćama nisam znao ništa. Naravno, u protivnom bih ti pomogao. Koliko ti je dolara potrebno?

Frank Donovan počeo odmahivati glavom.

— Zaboravi to, Cash — rekao je. — Snaći ću se sam. To sam si zabio u glavu. Inače bih je izgubio. Siguran sam da me shvaćaš.

Cash ga je razumio. U mnogočemu bili su sasvim slični. Ni Cash nije nikad uzeo poklon. Sve je plaćao sam.

— U redu, Frank — rekao je potihom. — Ne bih se htio nameštati. Hajde da malko čavrljamo. Vrlo se radujem što te vidim.

— I ja, Cash — reče Frank.

U njegovim sivim očima vidjela se radost.

Bio je zaista sličan bratu.

* * *

Od ranjavanja bijaše prošlo četrnaestak dana. Frank je brata dovezao na malim kolima, zvanim »buggy«.

— Dobro došli na naš mali ranč! — pozdravila je Mabel, žena Franka Donovana, ljubeći Casha u obraz.

— Zdravo, Mabel! — veselo će Cash Donovan. — Htjela si zacijelo reći: Dobro došao! Frank mi je mnogo pričao o tebi. Radostan sam što te mogu upoznati.

Mabel Donovan se smješkala.

Imala je crnu kratko šišanu kosu. Bore oko očiju i usnica govornice su da toj ženi u životu ništa nije bilo poklonjeno. Nosila je jednostavnu, izbljedjelu haljinu, koja međutim nije uspijevala sakriti njezine ženske obline.

Da je Mabel Donovan često morala teško raditi, govornice su također njezine ruke, hrpavi i veliki dlanovi.

Ranč nije pružao dobru sliku. Na pašnjacima je jedva bilo goveda. Sva su zdanja bila oronula. Jasno se vidjelo da je na svim stranama nedostajao novac. Cashu nije izbjegao bratov pogled, koji je odavao nelagodan osjećaj da je zakazao.

— Unijet ću te u kuću, Cash — rekao je Frank. — Nikakvoga opiranja! Doktor mi je neprestano ponavljao da se još moraš čuvati. Držat ću se njegovih uputa.

Frank se osmjehnuo, poduhvatio je Casha i ponio ga. Revolveraš je u toj prigodi djelovao još mršavijim nego inače. Zadnje ranjavanje stajalo ga je podosta kilograma. Frank je odnio brata najprije do klupe ispred kuće.

Zadnje zrake sunca pozlaćivale su okoliš. Cash je to žmirkavo promatrao. Zatim je pogledao u Mabel, koja je dolazila sa tri čaše.

— Sigurna sam — govorila je — da doktor nije zabranio dobrodošlicu s kojom kapi viskija.

— Taj mi lijek na žalost nije propisao — smijao se Cash — ali siguran sam da mi ni na koji način neće štetiti.

Čaše su podignute. Cashu bijaše drago što ga je Mabel primila tako prijateljski, dok se sam plašio toga susreta.

— Moram se pobrinuti za jelo — reče Mabel i ode u kuću. Frank je zamišljeno gledao u zemlju. Njegovo opaljeno čelo bilo je izorano dubokim brazdama. Cash mu položi ruku na rame.

— Htio bih ti pomoći, Frank — govorio je. — Ovako se ne može dalje. Koliki su tvoji dugovi? Hoćeš li mi to reći?

Frank Donovan podigne pogled... Zagledao se u obližnje drvo. U krošnji se još igralo sunce.

— U slijedeća četiri tjedna — rekao je — morao bih otplatiti pet tisuća dolara bankovnog zajma. Odgodu ne mogu dobiti. Cinovnik je razgledao ranč i samo je odmahnuo rukom. — Frank je govorio kao da je promukao: — Novaca nemam — rekao je. — Kad bih tu svotu i platio, opet bih bio u nevolji. Potrebna mi je stoka. Koješta bi se i ovdje moralo popraviti i obnoviti. Najbolje je da dignem ruke od svega.

Frank je slijegao ramenima.

Nekoliko minuta vladala je tišina. Braća su nepomično sjedila na klupi. Iza dalekoga Mogollona tonulo je sunce, kao da se topi u plamenu.

— Meni ne ide loše — reče Cash. — Nedavno sam zaradio upravo pet tisuća dolara. Imam još otprilike četiri tisuće. Dat ću ti to, da se izvučeš makar iz gliba.

Frank je odmahivao glavom. Pokret bijaše odlučan.

— Ne dolazi u obzir — govorio je. — Neću tvoj novac. Predajem se!

— Koješta, Frank! Braća smo, moramo jedan drugome pomoći. Slušaj me: dojadilo mi je lutati naokolo i prodavati svoj revolver. Htio bih raditi s tobom, Frank! Promisli o tome u miru. Neću te prisiljavati ni na što, ali volio bih biti uz tebe u danima nevolje.

Frank polako kimne.

— Razumijem Cash — rekao je. — Naravno, imaš pravo. Ali dalje ćemo razgovarati kad budeš zdrav. Možda ćeš za tri ili četiri tjedna govoriti drukčije. Godinama nisi mogao biti na jednom mjestu. Uvijek te je nešto nekamo vuklo. Tebi su potrebne pustolovine i opasnosti. Inače ne bi mogao disati.

Na neki je način Frank imao pravo. Tako je mislio i ranjeni brat revolveraš. On je najbolje znao da nije rođen za naslonjač u sobi. Draž pustolovine i opasnosti oduvijek ga je privlačila.

Cash se okrenuo prema Franku.

— Lijepo, brate — rekao je — pričekajmo tih nekoliko tjedana. Drago mi je što sam tvoj gost i što si me uzeo na svoj ranč. Kasnije ću ti dati tisuću dolara. To ćeš uzeti. Neću tebi i ženi pasti na teret, kad nije potrebno. To moraš prihvatiti!

— Zašto se prepiremo? — osmjehnuo se Frank. — Cash, ako ti je novac težak u džepu, uzet ću ponudenu svotu sa zahvalnošću. Oskudica se ovdje osjeća u svakom kutu i na svakom kraju. Ali nadam se da ću ti taj novac jednom moći vratiti.

— Sve je u redu — reče Cash. — U redu, staro momče!

* * *

Benson — rekao je nekoliko sati kasnije, poslije jela, Frank Donovan — leži otprilike dvjesto milja daleko. Tamo te čeka nov revolveraški posao, je li? Nebesa, gradska uprava spremna je da ti plati pet tisuća dolara? Osim toga pet tisuća raspisano je za glavu Rouala Jimmineza? Sve u svemu, deset tisuća. Hm, grdna svota u ovom pišljivom vremenu.

Mabel je spremala stol. Imala je jednostavnu kockastu haljinu, priljubljenu uz tijelo.

— Hoćeš li popiti još gutljaj kave? — pitala je Casha.

Cash potvrdi glavom.

— Naravno, Mabel — rekao je. — I kladim se da će biti isto tako dobra kao jelo što si nam ponudila.

Mabel se nasmiješila i požurila u kuhinju, odakle se začas začulo zveckanje suda.

— Da, Frank, deset tisuća dolara — nastavio je Cash razgovor. — Međutim, nije mi toliko do novaca, već do toga da Jimmineza konačno dovedem na vješala. Pasji sin zaslužio je uže. Sada harači po Bensonu i okolici. Molim te da me ne smatraš hvalisavcem, ali malo je ljudi koji bi mogli stati na rep tome kojotu. Majstor je u baratanju revolverom. U bacanju noža nije slabiji.

Obojica su šutjela, zaokupljena svojim mislima. Cash je proklinjao činjenicu da će još dva ili tri tjedna biti vezan uz kuću. A i tada još neće biti potpuno spreman.

Šansa da uhvati Jimmineza grdno se smanjila.

Frank Donovan odjednom podigne glavu. Na licu se pojavila hladna odlučnost. Toga je trenutka još jače sličio bratu.

Svjetlucanje u Frankovim očima preplašilo je Casha.

— Što je, Frank? — pitao je.
— Neka te ne zabrinjava budućnost. Ako me baš nećeš kao partnera, mogu biti tihi suradnik. Ili ću ti posuditi novac s kamatama kolike bi plaćao banci. Zaboga, ne jede se juha onako vruća kao što se kuha! Da sam slutio kako loše stojiš, davno bih bio priskočio. Končno, misli na to da krivnja nije tvoja. Znam da si marljiv i poduzetan momak. Da nisi kukavica. Vidiš, ja se sramim što dosad ništa nisam stvorio. Upravo sada osjećam da u životu ima drugih i boljih ciljeva nego su pustolovine.

Frank Donovan pogleda brata čvrsto u oči. Crte oko nosa i usta postadoše dublje.

— Cash — rekao je — odjašit ću umjesto tebe u Benson!
— Preuzet ću tvoju ulogu! Zaredit ću tih deset tisuća dolara! Cash se lacnuo. Razjapio je usta i jedva promrsio:

— Što? Nebesa, Frank, izbij iz glave tu ludu misao! Ne, to ne možeš napraviti! Ne možeš već zbog toga što ne bi imao šansu. Molim te, Frank, zaboravi to. Poginut ćeš!

Frankovo lice nalikovalo je na ukočenu masku. Samo je u žmirkavim očima bilo života. Kimnuo je glavom. U tom pokretu bilo je dovoljno odlučnosti da Casha zazebe pri srcu.

— Reći ću da sam Revolver — Donovan, Cash Donovan — izusti Frank. — Vrlo smo slični. Nitko u Bensonu neće ništa opaziti. I ne misli da se ne znam poslužiti revolverom. Naravno, nisam brz kao ti, ali uspjet ću!

Ranjenoga revolveraša preplašilo je to što njegov brat vjeruje svojim riječima. Grozničavo je razmišljao o tome, kako da ga odvрати od lude zamisli.

U sobu je ušla Mabel i Cash je šutio. Mabel je donijela dvije šalice vruće kave.

— Ako vas dvojica dopustate, prilegla bih — reče Mabel. — Umorna sam. Dan je bio prilično naporan. Laku noć!

Mabel nježno poljubi Franka u usta, zatim je prišla Cashu i poljubila ga u obraz.

— Još jednom dobro došao u naš dom — rekla je smiješeći se i otišla.

— Do vraga — gundao je Cash — već zbog žene ne smiješ se upuštati u tako nesigurnu pustolovinu. Od vreloga olova u Bensonu te neće zaštititi ni moje revolveraško ime. Vjeruj mi da će te Jimminez hladnokrvno ustrijeliti, ne trepnuvši trepavicom. On ne zna za milost, jer nema što izgubiti. Čeka ga uže. Zato bezobzirno ubija i pljačka. Zatim će sigurno ponovo pobjeći u Meksiko. Mani se toga, Frank! Molim te!

Lice Franka Donovana ostajalo je sleđeno. Bratove riječi nisu postigle nikakav učinak. Odluka bijaše čvrsta. Ništa na svijetu ne bi ga odvratilo od nakane.

– Idem u sedlo, Cash – rekao je Frank. – Nemam drugoga izbora. Novac mi je tako potreban kao zrak za disanje. To što si ti ranjen došlo mi je nekako kao mig sudbine. Jašit ću umjesto tebe, i to odmah. Budi dobar i objasni sve Mabel. Reci joj da ništa drugo nisam mogao učiniti.

Cash je problijedio. U rana je osjećao bolno kuckanje. Toga se trenutka osjećao tako bespomoćan kao novorođenče.

Grčevito je tražio riječi, kojima bi odvratio Franka od pogubne zamisli.

Frank Donovan je ustao.

– Brate, – rekao je – zaželi mi sreću. I ne brini se. Zaista smo vrlo slični. I ja znam stati čvrsto na noge. Tvoje ime sve će mi uveliko olakšati. Uspjet ću, budi siguran.

To je rekao i izašao iz sobe.

Cash je htio poći za njim, no pokušaj je završio time što se tijelom razlila užarena lava. Boli se nisu mogle izdržati. Klonuo je na stolicu.

Misli su se komešale u glavi. Što da učini da zadrži brata? Na trenutak je pomislio da zove Mabel, no od toga je odmah odustao. Frank bi to loše primio. Vjerojatno mu to nikad ne bi oprostio.

Pola sata kasnije slušao je Cash kako se konjski topot udaljuje. Frank Donovan je otišao u svoju nesigurnu pustolovinu.

II

Cash je proveo vrlo nemirnu noć. Jedva da je sklopio oči. Bio je uzbuđen i rane su ga jače boljele nego inače.

Kad se čulo kucanje na vratima, napolju se pomaljalo sunce iznad vrhova bregova.

Cash se uspravio. To je izazvalo takve bolove da mu se zgrčilo lice. I te kako je dobro znao da će proći podosta vremena prije nego bude mogao na konja.

Mabel je stajala pokraj kreveta, prelazeći rukom preko crne kose.

– Znaš li, kamo je odjahao Frank? – pitala je zabrinuto.

– Nije bio u krevetu. U staji nema njegova konja. Bojim se. Cash stisne usnice.

– Slušaj, Mabel – rekao je tiho – dogodilo se nešto ludo, ali nije mi uspjelo da Franka odgovorim od toga.

Tada je Cash ispričao što se zbilo, okrivljujući samoga sebe što je bratu pričao o svom poslu u Bensonu.

Mabel je problijedjela. Stajala je nepomično usred sobe, bijela kao da je posuta brašnom. Usta su bila napola otvorena. Bio je to tihi krik.

– Nisam ga mogao zadržati – ponovi Cash. – Preslab sam da to učinim silom.

Mabel je uzdisala.

– Zaglaviti će – promrsila je tiho. – On nije revolveraš koji bi mogao natjerati čitav grad na koljena. Neće uspjeti.

Mabel je drhtala. U njezinim očima vidio se očaj.

Cash bi je rado tješio, no znao je da bi svaka riječ toga trenutka bila isprazna.

— Bože! — uzdahnula je Mabel.

Posrnula je i pala.

Cash se užasn timer. Povukao je noge preko ruba kreveta. Boli ma uprkos hramao je prema onesviještenoj ženi. Tek tada je opazio da na sebi ima samo duge gaće. S mukom je navukao košulju i hlače.

Mabel se osvijestila. Rastreseno je gledala u Casha Donovan, koji je klečao pored nje.

Cash je pomogao bratovoj ženi da ustane.

Žena je nekoliko puta prešla rukom preko trbuha. Cash je shvatio.

— Očekuješ li dijete? — rekao je.

Mabel potvrdi glavom.

— Da, Cash, otprilike za sedam mjeseci — rekla je. — Franku još nisam pričala. Da sam to barem učinila, sigurno ne bi odjašio u Benson. No htjela sam biti sigurna.

Cash je u sebi psuvao. Sjeo je na krevet. Podilazila ga slabost.

Nijemo su se promatrali.

— Pokušat ću prizdraviti što prije — promrmlja Cash. — Možda bih mogao pomoći Franku.

No Cash je znao da bi to jedva bilo izvodivo. Ne bude li Frank imao sreće, za dva ili tri dana bit će mrtav. A on sam neće sigurno moći nikamo za osam ili četrnaest dana. Sada bi ga sedlo ubilo.

Mabel je izlazila iz sobe kao da je mjesečarka. Zacijelo je mislima bila kod muža. I budila je u sebi nadu da će se vratiti kući zdrav.

* * *

Kad je Frank Donovan ugledao Benson, grad srebra, javljalo se prvo sivilo skorašnjega dana. Naokolo su bili rančevi i podosta rudnika u kojima se radilo punom parom.

Frank zaustavi konja. Crnog ždrijepca prekrila je žilava kora znoja i prašine. Životinja je frktala i potihio rzala, kao da je slutila da tamo dolje ima ljudi, a gdje su oni, tu ima hrane i vode.

Poslije male stanke, Frank ponovo pogna konja. Zadnje dvije milje prešao je korakom. Dizala se jutarnja magla. Sve bijaše vlažno od rose.

Uskoro je jahač stigao do prvih kuća. Na glavnoj ulici nije bilo života. Samo je kudrav pas dojurio odnekud lajući. Optrčao je jahača, da bi začas nestao. Frank od je odjašio do najamne staje. Starac kojega je probudio zijevne i pogleda upitno došljaka. Franka zapahne loš zapah viskija.

— Pobrini se za moga konja, stari — rekao je.

Novac što ga je dao starcu odmah je nestao u džepu prljava kaputa.

Iz staje je Frank Donovan krenuo prema kamenoj kući u kojoj je živio gradonačelnik, kao što je pisalo na ploči koju je Frank usput otkrio.

Morao je nekoliko puta kucati prije nego je vrata otvorio pospan čovjek, držeći hlače obadvjema rukama jer je očito zaboravio naramenice.

— Ja sam Cash Donovan — reče Frank. — Žao mi je što kasnim, ali vjerujem da sam još potreban.

Na mršavu licu gradonačelnika poče brzo nestajati pospanosti.

— Konačno! — uzdahnuo je.

— Konačno, mister Donovan! Više nismo računali s vašim dolaskom. Dodite unutra. Odmah ću se obući.

Domaćin povede Franka u sobu, ponudi mu da sjedne i ode u drugu prostoriju. Vratio se začas. Uz širok osmijeh pružio je Franku mesnatu ruku.

— Srdačna dobrodošlica, mister Donovan! — govorio je glasno. — Ja sam Hank Snow, kao što znate. Djelujete umorno. Za vama je sigurno dug put.

Frank kimne.

— Došli ste upravo u pravo vrijeme. Građani Bensona očajavaju. Najprije su počeli divljati fakini i kauboji, zatim se razmahala banda Rouala Jimmineza.

Hank Snow teško predahne i nastavi:

— Razbojnik napada banke, rančeve i poštanske kočije. Imali smo mnogo mrtvih i ranjenih. Nitko nije htio uzeti šerifsku zvijezdu.

Gradonačelnik nervozno pročešlja prstima već prorijedenu kosu.

— Naša vam je ponuda poznata, mister Donovan. Pet tisuća dolara ako se pobrinete za red i mir. U to je uračunato također obuzdavanje Jimmineza. U gradu je za vas sve besplatno: jelo, piće smještaj konja.

Gradonačelnik se ljubazno smješкао.

— Stanovat ćete prijeko u hotelu »Moonshine«, mister

Donovan — govorio je. — Naspavajte se i javite se navečer kod mene.

— U redu — reče Frank.

Rukovali su se i Frank je nekoliko minuta kasnije ušao u hotel. Slabašan čovječuljak stajao je iza maloga bara i gledao je radoznalo u gosta. Frank se upisao u knjigu gostiju. Pri tom je opazio da je hotelski službenik razrogačio oči.

Malo kasnije Donovan je ležao u mekom krevetu. Zaspao je čim je zatvorio oči.

* * *

Kad se Frank približavao »Indsmen-Saloonu« čuo je divlju galamu.

Na trenutak osjetio je strah. Zastao je u pola koraka. Njegov revolver ležao je nisko uz bedro. Na prsima se sjala šerifska zvijezda. Otkrivalo ju je svjetlo što je dopiralo kroz prozore.

U »Indsmenu« bila je tučnjava. Neki je čovjek izletio kroz vrata kao da ga je kopitno pastuh.

Momak je poleduške pao u prašinu na cesti i ostao ležati kao ptica oduzetih krila. Nekoliko trenutaka kasnije s mukom se osovio na noge, ispljunuo je jedan zub i ponovo je krenuo prema salunu.

Frank je pustio da prođe pored njega.

Čuo je tup udarac i momak je opet izletio napolje natraške. Po drugi put se ispružio na prljavu kolniku. Čulo se kako stenje. Taj put ostao je ležati. Nije smogao snage da ustane.

Frank duboko udahne i ude. Pritom se morao sagnuti da izbjegne udarac iz punoga zamaha koji bi ga pogodio u glavu. Onaj momak unutra vjerojatno je mislio da se njegov protivnik još jednom vratio.

Tada je udario Frank Donovan. Punom je snagom pogodio momka u trbuh, tako da ga je savio kao britvu. Drugom ga je pesnicom zviznuo po vratu. Snagator je pao bez svijesti.

Frank se namrštio. Znao je da tu može uspjeti jedino krajnjom bezobzirnošću, bude li htio valjano igrati ulogu Casha.

U salunu je zavládala tišina.

Mnogi su gosti promatrali Franka Donovana kao da je čudovište sa tri glave.

Ne ogledajući se ni lijevo ni desno, Donovan je prišao baru. Kimnuo je pipničaru, koji je znao tko je on, i zatim se okrenuo prema ostalima.

Još je vladala gotovo sablasna tišina. Frank je vidio pred sobom gruba i ogorčena lica, prijeteće sijevanje u očima. Dah smrti širio se brzo.

Frank Donovan znao je da ne smije iz svojih jedara izgubiti ni ćuh vjetra, jer inače štetu više neće moći popraviti.

— Slušajte, momci — rekao je mirno — ja sam novi šerif. Zovem se Donovan. Točnije, zovu me Revolver-Donovan. Vjerojatno su neki od vas za mene već čuli.

Frank se odlučio za malu stanku.

Oštrim je pogledom prelazio preko lica ljudi koji su većinom došli iz srebronosnih rudnika ili s okolnih rančeva.

— Sada ćete lijepo svi nestati — nastavio je Frank Donovan. — Salun je danas zatvoren. Ostali lokali takoder. Od sutra ćete predavati revolvere na ulazu u grad. Tko to ne učini, nagazit ću ga svojom dobro potkovanom čizmom tako da će mu ispasti oči. Jasno?

Frank Donovan govorio je mirno, gotovo opušteno.

Da je netko mogao zaviriti dublje u njega, znao bi da je sve samo igra, samo maska i obmana. No izvanjski je igra djelovala drukčije.

Frank je još jednom izdržao paklenski strah. Neki je momak počeo gundati i htio je prići bliže, no drugi ga je povukao za rukav.

— Ovo je Revolver-Donovan — govorio je tiho, no svatko ga je mogao čuti. — Hladan je kao zmija i poteže brže nego itko na Zapadu. Muhi će izbiti metkom oko. Buck, smiri se. Mani se izazova.

Snažan momak pogne glavu. Polako je olabavio stisnute pesnice.

— Hajde, momci, provjetravanje! — nastavio je Frank Donovan. — Zabava je pokvarena i ukida se. Od sutra, kao što smo rekli, svi ćete se ponašati kao pravi džentlmeni, inače će biti nevolja.

Frankov tobože šaljiv način djelovao je ozbiljno. No tada je u jednom kutu opazio nagao pokret. Munjevito se bacio u stranu i tako je izbjegao olovu, koje mu je prošijalo tik uz kožu.

Frank je povukao revolver još u padu i opalio je.

Metak je pogodio razjarenoga momka prije nego je mogao drugi put pritisnuti obarač. Pao je na leđa i ostao nepomičan.

Frank se zagledao u svoj revolver koji se dimio. Bio je zapravo iznenađen, no mirno je spremio oružje. Oduvijek je znao da je siguran strijelac, no iznenadila ga je brzina i refleks.

Prvi su ljudi počeli napuštati salun. Prostorija se brzo praznila. Uskoro je ostalo samo nekoliko građana, vlasnik saluna i ranjenik.

U toj skupini bio je također Hank Snow. On je prišao Franku i potapšao ga po ramenu.

— Izvrsno, šerife, zaista izvrsno! — govorio je. — Sad vidim da smo pogodili, tko je pravi čovjek. Ovaj prokletnik tamo pripada Jimminezovoj bandi. Tu nema sumnje. Meks je htio dobiti orden.

Frank je prišao ranjeniku. Čovjek ga je promatrao s mržnjom u očima. Prvi šok je prošao i bilo je očito da ga muče bolovi.

Metak je pogodio Meksikanca visoko pod desnim ramenom. Krv se širila po piljevini što je bila posuta po podu.

— Ustani, kopile! — obrecnuo se Frank. — Uhapšen si zbog pokušaja ubistva. Odvest će te k doktoru i vratiti u zatvor.

Meksikanac je promrmljao nešto španjolski, što Frank nije razumio.

— Budi miran, amigo — reče mu Frank — ili ćeš me još bolje upoznati. Sljedećem od vas

pasjih sinova sprašit ću metak među oči.

Dvojica od prisutnih podigla su Meksikanca. Ranjenik je stajao dok su ga izvodili iz saluna. Gradonačelnik još jednom pride svom novom šerifu.

— Sjajno mister Donovan, baš sjajno! — govorio je. — Tom ste momku dali pravu pouku. Uvjerem sam da će Benson krenuti prema mirnijim vremenima. Samo tako nastavite. Uspjet ćete. Na pravom ste putu.

Prvi građanin Bensona još je jednom prijateljski potapšao Franka po ramenu. Zatim je kimnuo prijateljima i svi zajedno su izašli.

Frank krišom obriše čelo. Bilo je znojno. Kad se naslonio na bar, odmah je i bez riječi dobio viski.

— U vaše zdravlje, mister Donovan! — rekao je barmen. — Bravo! Najkasnije za osam dana ovdje će biti mirno. Razumije se, morate misliti na to da u Bensonu ima ljudi kojima ni ovakav grad nije dovoljno divlja da zgrču dolare.

Bila je to opomena.

Frank šutke kimne.

Unatoč uspjehu, strah u njemu nije splasnuo. Osjećao je da se upustio u nešto, čemu nikako nije dorastao. Moramo je udarati. Morao je pucati. A nikad u životu nije pucao u čovjeka.

Frank iskapi čašu i ponovo je gurne da mu se natoči. I to je piće sasuo u grlo naiskap. Zatim je izašao iz saluna na stražnja vrata.

Šerif revolveraš duboko je udahnuo svjež noćni zrak. On, rančer s nekoliko grla stoke.

U gradu bijaše prilično tiho. Saluni bijahu zatvoreni. Samo iz sporedne ulice, u kojoj je bilo kuća s crvenim svjetilkama, čula se divlja galama.

S vremena na vrijeme odjeknuo bi poneki pucanj.

Frankovo mršavo tijelo potresao je jak trzaj. Krenuo je oklijevajući. Ponovo je osjetio gotovo izbezumljujući strah. Ali morao je vidjeti, što se zbiva u toj uličici.

* * *

Frank Donovan počeo se bezobzirno gurati kroz gomilu,

U sredini gomile mlatila su se dvojica. Napadali su kao da se hoće što prije međusobno skončati.

Donovan udari dva put revolverskim drškom i oba su se borca našla na tlu.

Promatrači su mrmljali.

Frank Donovan se okrenu prema njima. Još je držao revolver u ruci.

— Razlaz, momci, i to odmah! — rekao je. — U svom gradu neću trpjeti niti pucnjavu niti tučnjavu. Hajde, čistite se! Učinite to prije negoli se razbijesnim i sve vas pozatvaram.

Dva tuceta ljudi počela su se pogledavati. Srditi pogledi šibali su bensonškoga šerifa.

Frank Donovan se samo trpko smješkao.

Tada se progurao jedan momak bliže. Djelovao je kao medvjed i bio je za glavu viši od Franka. Zaustavio se na nekoliko koraka.

— Polakše, mali! — zarežao je dubokim glasom. — Čini mi se da misliš kako si došao

među djecu. Varaš se, momče. Mi nećemo dopustiti da nam propisuješ što da radimo. Za nekoliko dana ti bi nam odredivao još i to kako da pišamo. Mali, takvoga smo upravo čekali. Ali mi nismo...

— Zaveži! — reče Donovan.

— Gubi se sa svojim prijateljima kao što sam rekao, ili ćeš u kavez kao i ova dvojica.

Ljudeskara je začuđeno razjapila oči i usta i skočila. Usred napada medvjed se odjednom ukočio, kao da je progutao držak metle.

Frank Donovan pritisne jače revolversku cijev u trbuh.

— Skvrčit će mi se prst, junačino — promrsio je. — Nemoj misliti da ću se protiv tebe tući pesnicama. Radije ću okinuti. Tako ćeš na vraškom mjestu dobiti veliku rupu.

Jakonja je počeo polako uzmicati. Na njegovu licu pojavila se nezdrava boja. Kad je predahnuo, ukočenost je popustila.

— Razgovarat ćemo mi još, šerife — prijetio je. — Jednoga ćeš dana požaliti što te majka rodila, kunem ti se!

Frank se hladno osmježivao, iako mu je srce tuklo pod rebrima. Ponovo je osjećao onaj gadan strah koji ga je cijeloga obuzimao i zbog kojega mu se rosilo čelo, što protivnik srećom u mraku nije mogao vidjeti.

Šerif se okrenuo i pošao prema glavnoj ulici.

Osjećao se umorno, iznureno kao da je ponovo u sedlu prešao dvjesto milja. Čizme su mu se polako vukle po prašini:

U gradu bijaše mirno.

Frank se nadao da će tako biti do sutrašnjeg dana. Nije se prevario. Ostatak noći bijaše tih.

Kad se Frank Donovan probudio, sunce se već smiješilo s jasnoga plavoga neba. Međutim, nije se mogao radovati divnom jutru jer je već mislio na sljedeću noć, u kojoj ga ponovo čeka bensonski pakao.

* * *

U grad je dolazilo sve više jahača. Neprilike su počele uskoro. Nekoliko ljudi nije htjelo predati oružje na dva propisana mjesta.

Frank Donovan je znao da ga čeka nov revolveraški nastup.

Na njegovu nepomičnom pokeraškom licu nije bilo ničega kad je ušao u mračnu sporednu ulicu. U desnoj ruci držao je sačmaricu parker. Obadvije cijevi bile su napunjene grubim komadićima olova.

Ne budu li došljaci razumni, topuzin će ih smiriti.

— Ne dolazi u obzir — vikao je toga trenutka nizak, krivonogi momak. — Stari, moj revolver ostaje kod mene. Bez njega bih se osjećao kao bez gaće. Ako me odmah ne pustiš u miru...

— I što bi bilo onda? — javio se Donovan.

Kao slučajno bile su cijevi „parkerice“ uperene u krivonogoga.

Puška je tako hladno buljila u momka da su ga podišli žmarci kao da je stao na čegrtušu.

— Hajde, otkopčaj to — zapovijedao je Donovan. — Ako nećeš, penji se na svoje kljuse i gubi se.

Donovaneve riječi zvučale su odlučno.

Tada se pokraj krivonogoga progurao snažan momak. Djelovao je kao bik kojemu su upravo iznijeli crvenu krpu pred gubicu.

— Slušaj — rekao je — ako još jednom preplasiš moga prijatelja, gutat ćeš zube. Zar zaista vjeruješ da nas može svatko zezati? Ja...

Ostale riječi ostale su negdje u grlu. Frank je djelovao odmah.

Znao je da bi svako popuštanje značilo propast. Oko njega bilo je previše razljučenih ljudi.

Zato je Frank podigao munjevito pušku i udario momka po tjemenu. Pao je kao da mu je netko podmaknuo tlo ispod nogu.

Mali kauboj je uzmaknuo. Oči su mu titrale. Širom otvorenih usta buljio je u šerifa koji je nastupio takvom grubošću.

Istoga trenutka mnogi su požurili da svoje opasače s revolverima predaju starcu koji ih je uredno vješao na gredicu.

— Momci — reče Frank — ja sam Donovan. Zovu me Revolver-Donovan. Od jučer sam šerif u ovom lijepom gradu. Ravnat ćete se prema mojim nalogima, inače će biti zla, što vam svečano jamčim.

Frank Donovan je nastavio obilazak.

U sjeni nekoga drveta zastao je. Naslonio se na stablo jer je osjetio kako mu dršću ruke i

noge. Iako je prije ne koliko minuta nastupao neustrašivo, opet je strah počeo kolati žilama poput podmukloga otrova.

Obuzimala ga je želja da jednostavno ode i da sve ostavi. Ta misao bijaše sve jača i jača.

U redu, mislio je Frank, dosad je radio onako kako je zamišljao da bi to izvodio Revolver-Šerif. No znao je da to dugo ne može izdržati.

Frank je mrzio svakusilua u malo vremena morao se nekoliko put boriti. I pucati. Kraj svega toga nije se još nazirao. Zapravo je bio tek na početku.

Frank je mislio i na toga Rouala Jimmineza, koji je već sigurno saznao da se u Bensonu pojavio Revolver-Donovan. A njih dvojica imali su neporavnane račune. Obračun bi za jednoga od njih morao svršiti smrću.

Tko u toj borbi gubi, Frank je mogao izračunati na prstima jedne ruke. Protiv toga nesmiljenoga pistolera nije imao ni mrvu šanse.

Dobro, u sukobu s drugorazrednim revolverašem i s nekoliko razbijača uspio je. Međutim, protiv iskusnoga strijelca nije mogao nastupiti.

Jimminez će ga oboriti prije negoli sam uspije izvući revolver. Frank zatvori oči. Očajnički je pokušavao da se smiri i da se počne kontrolirati.

Strah je ostajao.

Dapače, povećavao se.

Frank je zurio u mrak koji ga je okruživao. Izdaleka je dopirala galama divljega grada, grada koji je ličio na proždrljivu aždaju.

Frank se pitao, što da radi?

Odustati, odjašiti, nestati?

Ta misao sve se dublje ucjep-ljivala u mozak.

Frank je i te kako dobro bio svjestan toga da nije onaj hladnokrvan i odlučan revolveraš za kojega se izdavao dulje od dvadeset i četiri sata, otkako je igrao bratovu ulogu.

Mislio je također na Mabel i na njihov mali ranč. Mabel neće koristiti njegova smrt. Dugovi i nevolje će ostati. Sve će biti još gore nego jest.

Frank polako krene.

Njegova odluka postala je čvrsta.

Išao je ravno prema gradskoj staji. Osedlat će konja i odjašiti. Neće stati prije nego prijeđe dvadeset milja.

Hodao je sve brže. Iako se dotad držao izvanredno dobro, znao je da nije dorastao situaciji. Sreća koja ga je služila, slutio je, neće potrajati dugo. Kad ta nit pukne, bit će ubijen.

Pred Frankovim očima našla se slika kako krvari u prašini na cesti.

Od građana Bensona nije mogao očekivati pomoć.

Gradani će proviriti napolje tek kad sve bude prošlo. Nitko od tih ljudi neće ništa riskirati. Grad je za borbu pozvao i dobro platio šerifa.

Iz razmišljanja trgnuo je Franka šum što je dopro s desne strane.

Frank je podigao pušku. Iz tame su svjetlucala dva oka. Ipak je to bila samo mačka koja je skočila s gomile drva i mijaćući pobjegla.

Frank potiho opsuje. Bio je živčano gotovo iscrpljen. Malo

je nedostajalo da puca na luta-juću mačku.

Požurio je dalje, ogledavajući se oko sebe. Međutim, u toj sporednoj ulici nije bilo nikoga.

Kad je htio skrenuti prema najamnoj staji, iz tame mu je prišla neka sjena. Revolverska cijev zabila mu se među rebra.

Opor i odlučan glas govorio je:

— Imam te, šerife! Sad ću ti vratiti jučerašnje batine.

* * *

Frank se počeo kočiti. Spopadala ga je panika, no uspio se prisiliti da se smiri.

Pritisak revolvera na slabinama pojačao se. Na vratu je osjećao vruć dah. Napadač mu je izvukao revolver. Podrugljivo se smijao i govorio mu:

— A sada ispusti puščetinu, šerife! Hajde, budi brži, inače ću skvrčiti prst.

Čovjek iza Frankovih leđa prijetio je ozbiljno. Donovan je osjećao smrtnu opasnost. Držao je da se radi o klipanu kojega je sinoć prebio u salunu.

Frank je oklijevao, no izbora nije bilo. Morao je poslušno izvršiti protivnikovu zapovijed.

Sačmarica je pala na tlo, podigavši oblačić prašine. Protivnik je gurnuo Franka k zidu.

Tada je napao. Htio je račun srediti pesnicama.

Revolver-Šerif iz Bensona počeo se braniti.

Napadač je krenuo s uzvikom i htio je najprije pogoditi glavu.

Frank se munjevito pomakao i momkova pesnica zviznula je punim zamahom u zid,

prošavši tik Donovanova uha. Zid bijaše kamen.

Lom zgloba čuo se kao krckanje. Momak je životinjski zaur-lao. Bol je morala biti strašna.

Frank je naslutio svoju priliku. Sa dva široka udarca pogodio je protivnika u glavu i u prsa, potisnuvši ga nekoliko koraka natraške. Udarce je odmah ponovio.

Razbijač je još glasno jaukao. Pokušavao je doduše udarati neozlijeđenom rukom, no više nije bio ravnopravan borac.

Dva sljedeća udarca dognala su ga do ograde i tu je pao.

Frank obližne usnice, ogleda oguljene prste i podigne pušku.

Zatim je uhvatio snagatora za ovratnik i povukao ga na noge. Uzeo je revolver koji je napadač bio zadjenuo za pas i pritisnuo mu cijev u leđa.

Čovjek je još stenjao.

— Naprijed, momče, idemo u zatvor — reče Frank. — Ovaj put te neću odmah pustiti da se šepuriš naokolo. Sjedit ćeš u kavezu dok ne posiviš, obećavam ti.

Usprkos prijetnji revolverom, momak se okrenuo prema šerifu. Iz upalih očiju sijevala je mržnja.

— Samo ne otvaraj usta, kučkin sine! — resko će Frank. — Budi miran, inače ću te ja smiriti! Dovoljno je da napraviš i najmanji pogrešan pokret i pucat ću. U to nemoj sumnjati.

Riječi su postigle učinak. Grubo tesan momak, koji je očito radio u nekom okolnjem rudniku srebra, pognuo je glavu i stisnuo usnice. Ruka ga je nepodnošljivo boljela. Šanse su propale.

Okrenuo se bez riječi i pošao prema glavnoj ulici. Frank je išao za njim, gurajući ga revolverskom cijevi.

Na putu prema uredu, gdje se nalazio također i zatvor, nekoliko je ljudi dobro odmjerilo Franka Donovana. Svi su ponovo vidjeli da je pobijedio.

Kad je zatvorio ćeliju, Frank je otišao po liječnika da pogleda momku ruku. Doktor je zamišljeno mahao glavom.

Ozlijeđeni momak je prošlije-dio.

— Kompliciran lom — govorio je doktor, povlačeći svoj dugi crvenkasti nos kao da će ga iščupati. — No mislim da ću mu to srediti. Ali, momče, morat ćeš potražiti drugi posao. S rudnikom je svršeno.

Odmah nakon previjanja liječnik je pošao kući. Na vratima se okrenuo i obratio Franku, koji se bio smjestio za pisaći stol. Rekao je:

— Držim da ću danas dobiti još kojega pacijenta, ha?

Donovan slegne ramenima.

— Sasvim je moguće — rekao je. — Obavljam svoju dužnost i moram neke momke zauzdati. Ponekad to ne ide bez nevolja. Međutim, nemojte vjerovati da me taj posao zabavlja ili veseli. Grdno biste se varali.

Liječnik je izašao iz ureda. Frank se zagledao u strop. Petrolejka je svijetlila titravim svjetlom. Jedan se pauk spuštao po svojoj tankoj niti.

Negdje u Bensonu planuli su hici.

Frank je ustao i poravnao opasač s revolverom. Ponovo su ga mučila pitanja, brige i sumnje.

Što da radi?

U prošlim minutama nekako je potisnuo namjeru da pobjegne iz grada. Mislio je na građane Bensona, na žene i djecu, na sve te ljude koji su računali s njegovom pomoći.

Smije li ih ostaviti na cje-dilu?

Može li ih razočarati, a svi oni gaje nadu da će Benson uskoro ponovo biti ljudskiji?

Nitko od tih ljudi nije kriv što se on izdaje za nekoga drugoga.

Frank Donovan protegne mršavo tijelo. Lice mu je djelovalo tvrdo.

Odluka bijaše pala.

Bio je spreman za borbu. Htio je makar pokušati da se nadmaši, iako je jedva vjerovao da je to moguće.

Hici su ponovo šibali tišinu, dopirući tupim zvukom do šerifova ureda.

Revolver-Donovan izašao je. Dvocijevku parker držao je u desnoj ruci. Dugim korakom grabio je prema gradskoj staji, odakle je dopirala pucnjava.

Dva momka pucala su jedan po drugome. Iz njihovoga je oružja sijevalo.

Jedan se strijelac ušančio iza gomile ogrjevnoga drveta, drugi je ležao iza konjske pojilice.

Nikoga drugoga Frank nije mogao otkriti.

Polako se privlačio mjestu borbe. Za vrijeme stanke izvukao je revolver i opalio dva put u zrak.

— Ovdje šerif! — viknuo je. Odmah prekinite, ili ću to učiniti ja.

Nekoliko trenutaka vladala je tišina. Zatim je grub glas viknuo:

— Goni se, šerife! Gini! Ovo je privatna stvar, moja i toga kopileta prijeko. Mi ćemo je sami srediti. Klipan je napastovao moju djevojku i to će mi platiti. Dakle, šerife, idi svojim putem.

Riječi su jedva umukle, kad su meci počeli udarati po konjskoj pojilici. Bilo je pogođaka i voda je na nekoliko mjesta tekla iz drvenoga korita u prst debelim mlazovima. Na prašnjavoj cesti stvarale su se lokvice.

Momak iza pojilice nije odgovarao vatrom. On je poslušao šerifov nalog. Frank je zaključio da se mora pozabaviti samo jednim borcem.

Do gomile cjepanica bilo je desetak koraka. Frank je podigao svoju parkericu. Sačma je našla rupe u hrpi jer se iza zaklona začuo bolan krik.

— Izlazi! — viknuo je Donovan. — Hajde, momče, inače ću pucati još jednom.

— Dolazim! — odgovorio je snažan ali prebijen glas. — Reci tome kojotu da ne puca.

Iza pojilice pojavila se sjena. Ruke su bile podignute uvis. Revolver je bio u držaču.

Iza drugoga zaklona također je izašla sjena. Momak je objema rukama pritiskao slabine, gdje ga je zahvatilo olovo.

Revolver-Donovan pride bliže.

— Obojica ne smijete u grad četiri tjedna — govorio je. — Ako vas u međuvremenu zateknem ovdje, provest ćete nekoliko tjedana u zatvoru. Jasno?

Odgovor je bio nijem ali potvrđan. Momci su bili odjeveni kao kauboji. Očito je bilo

da su popili čašicu preko mjere.

— Hajde, borci, bacite revolvere i krenite sredinom ulice! — zapovijedao je šerif.

Ljudi su bili poslušni. Teturavo su pošli točno po sredini.

Frank Donovan podiže revolvere i gurne ih za remen.

Zatim je nastavio ophodnju. Morao se pokazati svima. O sklanjanju nije moglo biti govora.

U salunima je bilo živo, no ljudi su se ponašali miroljubivo. Kad bi naišao Frank Donovan, sklanjali su mu se s puta, izbjegavajući pri tom njegove oštre poglede.

Poslije ponoći Benson je bio miran grad. Frank je sa zadovoljstvom predahnuo. Ubrao je prve dobre plodove.

Većina ljudi plašila se žestokoga i beskompromisnoga načina novoga šerifa, koji je dotle pobjeđivao u svakoj prilici.

No kako će to dugo trajati? Na to pitanje Frank nije mogao dobiti odgovor.

III

Rane zacjeljuju izvrsno, mister Donovan — rekao je doktor Finnegan uz ohrabrujući smiješak. — Ali potrebno je još malo strpljenja. Nemojte ništa dopustiti sami sebi da se penjete u sedlo. Razumijemo li se?

Cash kimne.

Pri tom je promatrao bratovu ženu koja je sjedila na stolici i slušala.

– Doktore – javila se Mabel Donovan – što mislite, kad bi Cash mogao ponovo jašiti?

Lice Mabel Donovan bijaše ozbiljno.

– Možda za tri ili četiri tjedna – odgovorio je doktor Finnegan. – I tada, naravno, neće moći daleko. Bit će pre-slab. Osjetit će to i sam.

Liječnik je zatvarao svoju crnu torbu. Stavio je na glavu stetson, pozdravio Casha i Mabel i otišao. Uskoro su zamrli udarci kopita njegova konja.

– Žao mi je, Mabel – započe Cash. – Da doktor i nije to potvrdio, nisam sposoban za sedlo. Možda bih, međutim, za tjedan dana mogao putovati kolima.

Mabel je zamišljeno gledala u pod.

U tri prošla dana kao da je odjednom ostarjela. Na njezinu inače svježem licu ostavile su tragove brige.

– Krenut ću prvom poštanskom kočijom u Benson – prošaptala je. – Cash, moram se naći uz Franka. Možda bih ga mogla nagovoriti da odustane od toga posla. Možda...

Mabel je ušutjela.

Sigurno je htjela reći: »Možda je već i mrtav.«

Cash je odmahivao glavom.

– Mani se toga, Mabel – molio je. – Mogla bi sve pogoršati. Frank bi, uza sve, morao voditi brigu i o tebi. Njegovi protivnici to bi i te kako iskoristili.

Mabel je i nadalje zamišljeno buljila u pod.

– Prije nekoliko godina osjećao sam se slično – nastavio

je Cash. – Volio sam jednu djevojku, koja me pratila na putu. Usmrtili su je meci toga Rouala Jimmineza. Nisam to mogao spriječiti. Predbacivanje je ostalo do danas.

Cash je vidio da nije uspio Mabel odvratiti od nauma. Ona je htjela k Franku. Htjela je da ga na svaki način izbavi iz pakla.

– Možeš li nekoliko dana održavati ranč, Cash? – pitala je tiho.

– Ostani ovdje – zamoli Cash još jednom. – Inače bi sve bilo još gore. Ugrozit ćeš svoj život i dijete koje očekuješ.

Mabel je odmahivala glavom.

– Idem, Cash – govorila je.

– Nemam drugoga izbora. U tim teškim trenucima moje je mjesto na strani muža. Stedi riječi odgovaranja. Sada ću odjašiti u Holbrook i otputovat ću u Benson prvom kočijom.

Mabel je ustala.

– Imaš li uopće dovoljno novaca za kartu? – upita Cash.

– Imam još nešto za nevolju – odgovori Mabel. – Zaželi mi sreću da izvučem Franka.

Tužan pogled nagnao je ranjenoga revolveraša da pogne glavu.

– Sigurno proklinješ sat kad sam došao ovamo – promrsio je tiho. – Mabel, to sam sebi najviše predbacujem. Ali sada ne mogu ništa promijeniti.

Mabel kimne i ode iz sobe.

Pola sata kasnije bila je u sedlu svoje kobile.

Cash je došepao do prozora i gledao za njom tužnim pogledom.

– Mister Donovan, vi ste već zapravo obavili svoj posao – rekao je Hank W. Snow, gradonačelnik Bensona. – Grad je u vašim rukama. U malo vremena nadmašili ste sva naša očekivanja !

Frank se smješкао. Pohvala mu je godila.

Četiri dana bio je šerif u Bensonu i uspjelo mu je makar donekle unijeti mir u podivljali grad.

Hank Snow pocupkivao je oko šerifa.

– Sad preostaje još da srediti Jimmineza – govorio je. – Znamo da taj dio posla nije jednostavan ni lak.

I Frank je to znao.

Pri tom se pitao, zašto se meksički razbojnik još nije pojavio?

Jimminez će doći da sredi stare račune jer je sigurno vjerovao da ima posla s Cashom Donovanom.

Hank Snow popije svoj viski i krene.

– Samo tako nastavite, šerife – rekao je.

Zatim je Frank ponovo ostao sam. Najkasnije za jedan sat bit će noć. Duga noć za šerifa.

Frank Donovan pride k prozoru. Na glavnoj ulici jedva da je bilo života. Bilo je to neobično za to doba dana.

Franku se činilo kao da je grad suspregao dah, kao da čeka osobit događaj.

Frank je izašao iz ureda i pošao niz ulicu. U salunima i plesnim lokalima bilo je mirno. Ono malo jahača što je ulazilo

u Benson pokorno je predavalo oružje.

Sve bijaše u redu.

No Frank je osjećao tup pritisak u želucu, kao da mu prijeti neko zlo. Taj osjećaj bio je svake minute jači.

Viski što ga je popio u jednom od saluna nije odagnao tu uznemirenost.

U blizini najamne staje naslonio se Frank Donovan na neko osakaćeno drvo i promatrao kako su sjene noći sve niže i gušće.

Zapaljena su prva svjetla. Gužve nije bilo. Gradu je nedostajalo buke. I glavna ulica bila je kao pometena.

Nešto se zbivalo, nešto o čemu bensonski šerif nije ništa znao.

Frank je postajao sve uznemireniji. Osjećao je opasnost.

Pogledao je prijeko prema staji. Ponovo ga je obuzimala jaka želja da se baci na konja i da nestane.

Tada je opazio starca koji je držao staju. Naslonio se na zid i otpuhivao je dimove. Njegova olinjala lula podsjećala je na dimnjak lokomotive. Kad mu se približio Frank, osmjehnuo se.

– Zdravo, šerife – rekao je graktavo. – Želite pogledati svoga konja?

Frank nasloni na zid sačmaricu i ozbiljna lica obrati se starcu.

– Što se ovdje zbiva, Old Pete? – pitao je. – Zašto Benson danas nalikuje na gotovo izumrli grad?

Starac izvadi lulu iz usta i zamišljeno se zagleda u dimni kolut koji se rasplinjavao.

— Ah, tako, šerife — izustio je. — Vi ne znate kakav je danas dan?

Frank se zagleda u staroga Petea i zaniječe glavom.

— Hajde, gukni konačno — rekao je oštro. — Što se događa? Kakav je to osobit dan?

Old Pete gurne svoj izgužvani šešir prema zatiljku i pogrebe se prstom po čelu.

— Na vašem mjestu, šerife — govorio je — popeo bih se odmah u sedlo i odjašio. Želite li dočekati sutrašnje jutro, to je vaša jedina šansa.

Frankovo lice postade svjetlije. Riječi što ih je čuo preplašile su ga.

— Što se zbiva? — pitao je ponovo, nastojeći da prikrije drhtavost u glasu.

— Danas je trideset i prvi kolovoz, šerife — govorio je starac. — Kao i svakoga zadnjega dana u mjesecu, u Benson svraća Jimminez sa svojom bandom. Sve će okrenuti na glavu i prirediti divlje orgije s viskijem. To se zna i zato u gradu nema kauboja ni rudara.

Sada je to znao i gradski šerif. Roua i Jimminez pojavit će se sa svojom pratnjom najkasnije za jedan sat.

Frank je stisnuo zube.

Znao je da bi to mogao biti njegov kraj. Sam se ne može suprotstaviti divljem čoporu. Pomoć ne može očekivati. Bit će hladnokrvno ubijen.

Tako je to dakle.

* * *

Kad je prepoznao Franka, Hank Snow je samo odškrinuo vrata. Frank je međutim u otvor gurnuo čizmu.

— Moram s vama razgovarati — rekao je. — Odmah.

Bensonski gradonačelnik je nevoljko otvorio.

— O čemu se radi? — pitao je kasnije otežući, kad su sjedili jedan nasuprot drugomu.

Frank je promatrao Snowa ostrim pogledom.

— Zašto mi niste kazali da će se danas pojaviti Jimminez sa svojom bandom? — pitao je.

Gradonačelnik obori pogled. Počeo je nemirno trljati ruke.

— Pa, šerife — šepRTLjao je — zaboravio sam. — Obojica su znali da je to laž. — Žao mi je, Donovan. Ali sada morate zaraditi svoju premiju. Ili mislite da ću ja nastupiti protiv razbojnika?

— Ne, to nikako — reče trpkoo Frank Donovan. — No trebalo je da me makar upozorite, kako bih mogao provesti i pripreme.

Frank je ustao i počeo šetati sobom poput razdraženoga tigra. Tada je stao ispred Hanka Snowa.

— Zamalo bih jednostavno osjašio — rekao je.

Gradonačelnik se lecnuo.

— Tako to ipak ne ide, šerife — rekao je. — Potrebna vam je vaša pomoć. Zato smo vas pozvali u Benson. Neće biti da ste odjednom izgubili tlo pod nogama?

Snow je radoznalo promatrao Donovana.

— S tih pet momaka izaći ćete na kraj, šerife — govorio je. — Ako je vjerovati onome što se pripovijeda, uspijevali ste s mnogo krupnijim razbijačima.

Frank je šutio. Nastavio je tumaranje po sobi. Voda mu je doprla do grla. Sada će početi ono čega se plašio.

Mora se sukobiti s petoricom razbojnika, bandolerosa. O bilo kakvoj šansi nema govora.

Cash bi sigurno našao neko rješenje. No on nije Cash, on se samo izdaje za svog poznatog brata.

Ništa neće biti od dolara. Tu se ne može dobiti ništa drugo osim vrućega olova.

I Hank Snow je ustao. Ispitivački je promatrao svoga šerifa.

— Bojite se, Donovan! — rekao je. — Nebesa, šerife, zadržite hladnu glavu! Tih pet klipana sigurno ćete srediti.

Frank Donovan kimne i reče:

— Da, možda se bojim, jer i ja sam samo čovjek. Tko ne osjeća strah, u mojim očima je običan ludak. Mogu li računati na pomoć građana?

Hank Snow pogleda Franka začuđeno.

— Mi nemamo gradske straže, šerife. Ne biste našli čovjeka koji bi se htio boriti protiv Jimmineza i njegove bande. Starci koji na ulazu u grad preuzimaju oružje danas neće biti na svojim mjestima.

Frank nije očekivao drukčiji odgovor. Sada zna da će se građani Bensona zavući u svoje rupe i kukavički dići ruke od svega. Ti isti građani uzeli su njega da bude šerif i dobro mu platili da se za njih bori.

Frank zamišljeno spusti glavu. Sa stola je uzeo svoju pušku i krenuo prema vratima.

— Kako taj Jimminez izgleda? — pitao je, zastavši. — Ne sjećam se sasvim jasno — dodao je kad je opazio začuđen gradonačelnikov pogled.

— Bastard — reče Snow. — Ne možete ga zamijeniti, šerife. Nalik je na crnoga meksičkoga bika. Toro. Najopasniji u krdu. Njegovi su ljudi samo statisti.

Ne rekavši više ni riječi, šerif je izašao.

Napolju je neko vrijeme ostao naslonjen na grub kućni zid i zurio u tamu. Glavna ulica bijaše pusta. Samo je jedan pas vukao nekamo neku veliku kost. I on je brzo nestao.

Frank je osluškivao. Konjski topot nije čuo. No Jimminez i njegov divlji čopor sigurno će doći. Bilo je to samo pitanje vremena. Frank će morati nastupiti sam.

Na čelu je imao graške znoja. Tup pritisak u želucu pojačavao se. Bensonski šerif borio se sa strahom. Strahom koji je strujao cijelim tijelom.

Nekoliko minuta ostao je Donovan naslonjen na gradonačelnikovu kuću i osluškivao u noćnoj tišini koja se spustila na inače tako bućan grad.

Ostat će i boriti se, odlučio je. Frank Donovan je bio spreman za smrt.

IV

Kotač se zdrobio uz tresak i malo je nedostajalo pa da se kočija prevrne.

Vozač ekspresne linije »Wells-Farga« uspio je stati. Skočio je sa svoga mjesta psujući u sav glas.

Mabel Donovan prenula se iz nemirnoga drijemeža i zbunjeno se ogledala oko sebe. Kočija bijaše jako nagnuta i ona se našla gotovo u krilu nekoga debeljka. Njemu je to bilo očito prabo, sudeći po širokom osmijehu i po tome što je počeo gladiti Mabel po kosi. No kad je vidio njezin pogled, odmah je prestao, porumenivši u licu.

— Putnici, izlazite, milim — dovikivao je vozar. — Slomio se kotač i morat ćemo stajati oko pola sata. U međuvremenu protegnite noge.

Petoro putnika napustilo je kočiju. Spuštao se sumrak.

Kočije je stajala usred izbrazdanog puta, iznad kojega su se gotovo zatvarale krošnje.

Tri para konja nemirno su kopkala kopitima i rzala, dok su vozar i njegov pomoćnik bili zaokupljeni postavljanjem rezervnoga kotača.

Mabel je sjela na kamen i buljila u sve gušći mrak.

Do Bensona je bilo još otprilike pedeset milja. Prije ponoći neće stići na cilj, pogotovu poslije prinudnoga zaustavljanja.

Negdje je zavijao vuk. Mabel osjeti hladne žmarce po leđima. Ustala je i prišla bliže putnicima koji su pomagali u poslu.

— Krećemo! — objavio je vozar. — Ulazite, inače ćemo još više zakasniti.

Putnici su se popeli u kočiju i vozar je krenuo kao da ga gone Indijanci.

* * *

Frank Donovan kupio je u trgovini municiju i neke druge

stvari koje su mu se činile potrebnima za borbu s Jimminezovom bandom.

Vlasnik je gledao za njim kao za čovjekom koji je osuđen na smrt.

Bensonske ulice još su bile puste. Neki su građani zamračili prozore. Grad je pritajio dah. Čekao se divlji čopor koji dolazi jednom mjesečno da se istutnji.

Frank pogleda nebo. Nigdje ni oblačka. Zvijezde su titrale, daleke i hladne.

Bensonski šerif volio bi da je tog trenutka također daleko odatle. Osjećao se osamljen i napušten kao nikad u životu.

Kada će razbojnici doći? Hoće li ujašiti u grad ponosno, ili će se ušuljati kao kojoti?

Frank je morao biti spreman na sve.

Čvršće je stegnuo pušku, olabavivši prije toga revolver. Čvrstim je korakom krenuo glavnom ulicom, držeći se sjena kuća, i sam tiha sjena.

Tada je začuo udarce kopita. Približavali su se polako. Donovanovo lice bijaše znojno i sjalo se kao da je premazano uljem. Srce je htjelo skočiti u grlo. Frank udahne i pokušava da ovlada sobom.

Dolaze.

S njima dolazi smrt.

Ta je misao zatrovala čitavo Frankovo razmišljanje. Osjećao je kako se tijelom širi obamrlost. Tako je zacijelo čovjeku kojemu preostaje još samo da dođe do vješala.

Blijeda mjesečina sve je obavijala srebrnastim sjajem, odražavajući se od prozorskih stakala.

Frank Donovan šuljao se prema ulazu u grad. Tamo je našao zaklon iza oronule daščare. Naglo, neočekivano, počeo osjećati duboki mir. Više nije bilo izbora.

Frank bijaše spreman za borbu. I, bude li se moralo, za umiranje.

Topot bijaše glasniji. Iza zavoja pojavilo se pet konja. Prije je brežuljić sakrivao put.

Frank se ukočio. Buljio je u konje bez jahača. Nijedan razbojnik nije bio u sedlu.

Htjeli su ga namagarčiti!

Pasji sinovi sigurno su već u gradu i zabavljaju se kako je nasjeo na taj trik.

Šerif Donovan spusti sačmaricu. Ogledao se oko sebe. Razbojnici bi se mogli pojaviti na svakoj strani. Mogu biti zaklonjeni iza svakog ugla.

Na dvadesetak koraka pokrenuo se grm. Donovan podigne pušku i zamalo je pucao, no bila je to ptica koja se lijeno vinula uvis i zatim brzo nestala.

Na Frankovim usnicama pojavio se nevoljki smiješak. Bore na čelu izgladile su se.

Ne smije izgubiti živce. Meksički razbojnici to bi odmah iskoristili. Petorka ga neće ismijavati jer ga drže Cashom Donovanom.

Možda se razbojnici boje više nego on. No u borbu će se upustiti. Oni neće dopustiti da im novi šerif kvari zabavu.

Frank je oprezno krenuo u grad. Češće je zastajao i osluškivao.

Iz jednog saluna dopirala je galama. Bio je udaljen pedesetak koraka. Bučili su grubi

muški glasovi. Do Frankova uha počele su dopirati španjolske riječi.

Čaše su zveckale. Tvrdi dlanovi jako su pljeskali. Frank je znao da su u salunu najmanje dva ili tri razbojnika.

Htjeli su ga namamiti kao pčelu na med. Jedan ili dva bandolerosa zasigurno će vrebati odnekud iz mraka, čekajući da se približi baru.

Frank se osmjehnuo. A ne, tako lako neće pasjim sinovima koraknuti u stupicu.

Opresno se šuljao dalje, sve dok nije mogao zaviriti u salun kroz prozor.

Kod bara je stajalo pet momaka. Pili su iz boca i galamili. Jedna prazna boca bačena je na pod tako da se razbila u komadiće.

Šerif se iznenadio.

Sva petorica pistolerosa bila su kod bara. Srednji bi morao biti Roual Jiminez. Bio je odjeven u crno. Crna kosa u kovrčavim je pramenovima padala na ramena.

Da, taj Jiminez je strašan momak. Srce neke lady počelo bi brže kucati kad bi ga vidjela. Kad se smijao, pokazivao je dva reda blistavih zubi.

Razbojnici su se ponašali kao da grad nema šerifa. Franka je to na izvjestan način ljutilo. Čvršće je stegnuo svoju parkericu. Pokazat će tom ološu da grad ima šerifa. Jiminez sigurno računa da će uredovati revolverom. No Frank Donovan je imao bolje sredstvo. Bila je to njegova dvojcijevna sačmarica.

Bensonki šerif potraži zaklon. Čučnuo je iza grma boro-

vice i osluhnuo. Čula se samo galama iz saluna.

Benson inače kao da je izumro. Frank Donovan je razmišljao o tome, kako bi postupao njegov brat Cash?

Kako bi djelovao pravi Revolver-Donovan?

On bi napao, silovito i bezobzirno. Svoju bi sreću tražio u borbi. Ni on nije imao drugi izbor.

Donovan je još jednom napunio pluća svježim noćnim zrakom. Tijelo se polako oslobađalo grča. Stegnuo je pušku i krenuo.

Začas je bio kod salunskih vrata.

Unutra je najvjerojatnije Jimminez upravo govorio:

– Taj mali, jadan štakor sigurno je skočio u sedlo i jaši kao lud, ne bi li spasio skalp. Compadres, tako je i nikako drukčije.

Četiri razbojnika počela su hihotati.

To je još jače razjarilo bensonskoga šerifa. Koljenom je razmaknuo salunska vrata i ušao. Vrata su za njim divlje klepetala amo-tamo.

Hihotanje meksičkih razbojnika završeno je reskim tonom.

– Tu sam, muchachos! – reče Frank Donovan.

Stajao je raskoračen i lako nagnut naprijed. Dvocijevka bijaše uprta u razbojnike. Njihova su lica prvoga trenutka nalikovala na maske.

Tada se Jimminez počeo cerekati.

Bio je to podmukao smijeh. Jimminez je podsjećao na mazgu koja je upravo odlučila da više ne pomakne ni kopito.

– Bueno, amigo – reče razbojnik. – Tu si, dakle. A već smo se bili zabrinuli da nećeš nasjesti na naš mali trik.

Trik?

Kad je Frank Donovan čuo iza sebe zaponjanje revolvera, znao je da je uleti o u Jimminezovu stupicu. Iza njega bio je još jedan razbojnik, spreman da puca.

* * *

– Tako je to bilo, doktore. Sada mi ne preostaje drugo nego da se odvezem u Benson. Povijte me čvrsto. Moram pokušati.

Doktor Finnengan pogleda iskosa Casha Donovana i nakašlje se.

– Igrate se sa zdravljem, pa i sa životom – rekao je. – U redu. potpuno razumijem da biste htjeli pomoći bratu i njegovu ženu odvratiti od ludosti, ali otklanjam bilo kakvu odgovornost. Vaše rane nisu ni izdaleka zacijeljene. Pri svakom jačem pokretu može doći do ponovnog otvaranja. Ja...

Cash odmahne.

– Nema izbora, doktore – rekao je. – Naravno, neću jašiti. Uzet ću kola. Morate mi pomoći da zapregnem konja. Sam ne bih uspio. Možda u Holbrookku nađem mladić koji bi htio zaraditi nekoliko dolara i poći sa mnom kao pratilac.

Cash je promatrao doktora Finnengana i dodao:

– Molim vas! Moram na taj put. Možda mogu nešto poduzeti i pomoći Franku. Moj brat ni ne sluti da je obadvijema nogama zagazio u sredinu pakla. Sigurno je davno požalio

što je stvorio takvu odluku, ali kako smo slični, neće odustati. Ići će naprijed do gorkoga kraja. Molim vas, doktore...

Doktor Finnegan odjednom kimne.

— U redu — rekao je. — Vidim da vas ne mogu odgovoriti od toga besmisla, a bojim se da biste pokušali čak i sami. Pomoći ću vam. U gradu ću vam naći momka koji može voziti do Bensona.

Cash je s olakšanjem uzdahnuo.

Doktor Finnegan je upregnuo konja pred mali dvosjed i podržao Casha da se popne. Zatim je privezao svoga konja za kola i uzeo uzde.

Mala zaprega približavala se u rano jutro Holbrook.

Dvadesetogodišnji momak, koji je htio zaraditi sto dolara, uskoro se našao pored Casha. On će držati uzde i na putu do Bensona paziti na ranjenika.

Doktor Finnegan prišao je još jednom kolima zatrpanim hranom i različitim potrepštinama.

— Pazite na sebe, Donovan — opominjao je. — Ne riskirajte ništa. Izbjegavajte svaki napor i naprezanje. I vratite se sretno, pa da konačno ozdravite.

— Aha — promrsi Cash, osjećajući da ga je izmučila već i kratka vožnja od ranča do grada.

— Kreći, Jimmy — rekao je pirgavom mladiću.

— U redu! — izusti momak.
— Pazit ću kao da vozim jaja. Ne brinite se.

Kola su krenula. Počeo je put u nejasnu pustolovinu.

U glavi Franka Donovana komešale su se misli.

Bio je u stupici.

Ništa se više na tome nije moglo promijeniti. Potcijenio je Jimmineza. Ovaj put nije došao sa četvoricom svojih ljudi kao inače, već je petoga postavio napolju.

U grad je poslao samo pet konja.

Petorica razbojnika ispred Franka podrugljivo su se osmijevala. Za njih je sve bilo riješeno.

Revolver-Donovan našao se u škripcu.

Frank Donovan htio je ipak iskušati magličastu šansu.

Lica petorice meksičkih desperadosa užasnula su se kad je Frank ispraznio cijevi svoje sačmarice.

Istoga trenutka bacio se u stranu.

Petorka je stajala u zbijenoj skupini i pogodak je bio pun. Razmak je iznosio osam ili devet koraka. Nitko ne bi promašio.

Činilo se kao da je eksplodirao dinamit. Frank je pao na pod. Ispustio je sada beskorisnu sačmaricu i posegnuo za revolverom.

Gledao je u razbojnika koji je stajao kod vrata. Bio je iznenađen tako da nije mogao odmah shvatiti kako je Donovan pucao i pogodio njegove prijatelje.

Medutim, momak je ipak bio brži od Franka.

Frank Donovan osjeti jak udarac u glavu. Sve se naokolo počelo vrtjeti. Tada se sjurio na njega tmast oblak, podigao

ga i zatim ga halapljivo progutao.

Ležao je nepomično. Krv mu je tekla preko lica. Slika bijaše strašna.

Razbojnik se više nije osvrtao na šerifa. Požurio je k svojim. Trojica se više nisu micala. Preostala dvojica urlala su od bijesa i bola.

Još je jedan klonuo. Ispružio se na podu, zureći praznim očima u zadimljen salunski strop.

Neozlijeđeni razbojnik kleknuo je pored Rouala Jimmíneza. Voda bande promatrao ga je bolnim pogledom, iako je njega dopalo najmanje olovne tuče. Pokrila su ga dvojica što su stajala naprijed. No unatoč tome tome krvario je iz brojnih rana.

Roual Jimmenez borio se s panikom. Dahtao je hvatajući zrak. Izluđivali su ga paklenski bolovi.

Njegov čovjek pomogao mu je da se osoví na noge.

— Idemo, amigo! — ciktao je Jimmínez. — Idemo prije nego ljudi u Bensonu saznaju što se dogodilo. Ako to nanjuše, pobit će nas.

Pogled ranjenoga Meksikanca pao je na šerifa koji je ležao u lokvi krvi i nije se micao.

— Taj je gotov, šefe — reče Meksikanac. — Revolver-Donovan otišao je na dalek put. O tom kopiletu ne moramo se više brinuti.

Momak je uhvatio Jimmíneza pod pazuhu i tako su se odvukli kroz stražnja salunska vrata.

Iza bara se polako iskobeljao debeli pipničar. Drhtavom rukom brisao je znojno lice. Gledao je u četiri mrtva razbojnika. Zatim je skrenuo pogled prema šerifu. Požurio je k njemu i kleknuo.

— Nebesa, kakva je to bila borba! — mrmljao je.

* * *

Lice Casha Donovana grčilo se od muke. Dulje od sata u ranama je osjećao bolno kuckanje. Teško je podnosio neprestano drmusanje po izlokanom putu.

Jimmy je skrenuo prema skupini drveća i stao je u sjeni.

— Moramo se dulje odmarati, sir — rekao je Cashu. — Prešli smo pedeset milja i to nas je sve iscrplo. I životinji je potreban predah.

Cash kimne.

— U redu, momče — rekao je. — Priznajem da sam gotov. Tu ćemo prenoćiti i nastaviti kad svane.

Jimmy se smješкао. Djelovao je vrlo zadovoljno.

— Postavit ću logor — rekao je. — Odmorit ćete se i sutra će opet biti sve u redu.

Uprkos bolima Cash se smijao.

— Naravno — procijedio je. — Sve će biti u redu.

* * *

Stotinu i pedeset milja daleko gledala je kroz zaprašene prozore kočije Mabel Donovan. Benson je morao biti blizu.

Šestoropreg je zdušno vukao. Pored prozora promicalo je drveće. Krošnje bijahu prelivene mjesečinom.

Tad su se iznenada pojavili jahači. Noć su proparali pucnjevi.

Kočija je postala sporija, da bi ubrzo u oblaku prašine stala.

Okružili su je maskirani ljudi. Jedan je od njih vikao:

— Ovo je napad. Svi napolje. Svaki ćemo otpor slomiti oružjem.

Mabel je probljedila. Lične kosti kao da će probiti kožu. Muškarci su psovali. Jedan od njih vratio je revolver u nosač.

Ljudi su izašli i zagledali se u revolverske cijevi.

— Aha, tu je i jedna senjorita! — promrsi jedan razbojnik uz izrazit španjolski naglasak. — Stani na stranu, golubice. Najprije bismo se pozabavili s gospodom.

Mabel poslušala zapovijed.

Za nekoliko minuta četiri su putnika bila opljačkana, a pretražen je također i prtljažnik na krovu.

— Ulazite, senjores! — zapovjedio je tada maskirani razbojnik. Zatim je dobacio vozaču: — Hajde, kreni s tim krepalinama. Senjoritu ćemo mi dovesti u Benson.

Vozač je progutao slinu. U njega je bila uprta puščana cijev i preostalo mu je samo da bude poslušan.

Šestoropreg je krenuo. Poštanska kočija nestala je u divovskom oblaku prašine koji se vrlo polako slijegao.

Mabel se blijeda lica naslonila na velik kamen. Drhtala je cijelim tijelom. Jednom je rukom pritiskala usta da ne zarida.

Petorica razbojnika pridoše bliže. Sto su namjeravali učiniti s mladom ženom bilo je lako pogoditi.

Magel spusti ruku, krikne, pridigne suknju i počne trčati.

Iza nje se razlijegao smijeh Meksikanaca.

Mabel se nije osvrnula. Trčala je, iako je u sebi znala da tim desperadosima ne može uteći.

* * *

— Okrznuce, ljudi — reče doktor i uspravi se. — Šerifu nedostaje nekoliko krpica kože i malo kose. Kakva je to bila sreća! Malo niže i metak bi mu raskolio lubanju. Hank Snow, bensonki gradonačelnik, predahne. Dok se liječnik bavio još onesviještenim Frankom Donovanom, on se obratio pipničaru koji je sređivao stvari iza bara, kamo je također dospjelo ponešto olova.

Pipničar je ispričao kojim se slijedom i kako pucalo. Hank Snow zadovoljno je potvrđivao glavom, ponosan na svoga šerifa.

— Jimminez i jedan njegov čovjek pobjegli su — reče na kraju pipničar. — Možda sam mogao pucati na tu dvojicu, no bio sam zbunjen onim što se bilo dogodilo. Tako su ta dva lopova nestala.

Toga je trenutka Frank Donovan uzdahnuo. Otvorio je oči. Po pogledu se vidjelo da ništa ne shvaća.

— Samo okrzotina, šerife! — žurno će doktor. — Inače je sve u redu. Pasjim sinovima dali ste grdnu lekciju. Samo su se dvojica izvukla. A i njima je si-

gurno prisjelo za sva vremena. Benson ih više neće vidjeti. Šerife, pobijedili ste!

Frank zatvori oči.

Bol u glavi zamalo mu je prekinula dah. Spopadalo ga je povraćanje.

No bio je živ. Jedino to je važno. Frank pridigne gornji dio tijela. Hank Snow brzo je kleknuo pored njega.

— Sjajno, šerife! — govorio je. — Tim ste razbojnicima pokazali što ih čeka u Bensonu. Kladim se sa svakim da se Jimminez neće više pokazati u gradu. Zaslužili ste svoju premiju. Sada je sve u redu.

Frank se s mukom dobio na noge. Pred očima je najprije bio kovitlac. Liječnik ga je čvrsto poduhvatio.

— Imate potres mozga — rekao je — i morate mirovati. Mirovanje, mirovanje i samo mirovanje! S vama u krevet. Sutra će već svijet biti sasvim drukčiji.

Frank je kimnuo, no taj ga je pokret zamalo oborio s nogu. Doktor ga je pridržao.

— Odvest ću Donovana u njegovu sobu — rekao je. — Dat ću mu nešto da dobro spava.

Frank bijaše prema svemu ravnodušan. Osjećao se prebijeno, upravo bijedno. Borio se, ubijao je i za dlaku je sam izbjegao smrti. Proklinjao je taj svoj posao. Htio je da što prije ozdravi toliko da može odjašiti kući.

Ništa ga drugo tih trenutaka nije zanimalo.

* * *

Mabel Donovan nije stigla daleko. Haljina je zapela za trnovit grm i razderala se.

Progonitelji su se odmah našli pokraj nje.

Raskalašen smijeh tutnjio joj je u ušima. Netko ju je grubo okrenuo. Vikala je i zaklinjala, no kao da je nitko ne čuje.

— Ne divljaj, golubice — govorio je jedan od razbojnika. — Ta mi se hoćemo samo malko poveseliti. Onda ćemo te pustiti, mala chicita. Što se de-reš? Zar nismo redom zgodni momci?

Mabel se još jednom uspjela otrgnuti. Potrčala je i odmah pala. Ležala je bepomoćno na tlu i promatrala kako joj se razbojnici približavaju.

— Prokleti kučkini sinovi! vikala je glasom u kojem se više nije osjećao strah. — Kakvi ste vi jadni gadovi. Muškarčine koje napadaju slabu ženu. Kad bih bila muškarac...

— Tada nas ne bi zanimala, mala kurvice — reče jedan od desperadosa, izazvavši provalu smijeha.

Mabel je sijevala očima. Nalikovala je na zvijer koja ne odustaje od borbe.

— Pustite me da idem — govorila je. — Idem u Benson k mužu. On će vam dati što vas ide. Jeste li čuli za Revolver-Donovana?

Razbojnici se trgoše.

— Revolver-Donovan? — reče jedan. — Senjora, bit će da se šalite. Naravno, za toga smo šerifa čuli. Nekoliko naših drugara upravo je u Bensonu da ga srede. Tvoj je čovjek sigurno već mrtav. Sam Jimminez uzeo je to u svoje ruke.

Mabel od straha raskolači oči. Došla je kasno. A osim toga sada je i sama u razboj-

ničkim rukama. Sve bijaše izgubljeno.

Petorka se savjetovala. Ljudi su znali da su došli do plijena s kojim nisu računali.

U njihovim je rukama žena Revolver-Donovana. Ako se u Bensonu štogod izjalovilo, još ostaje mogućnost da Donovanu prikliješte.

— Malu ćemo uzeti sa sobom — reče Paco Rodriguez. — Gazda će se iznenaditi kad je dovedemo u logor.

Odluka se nije mijenjala. Mabel je sjela u sedlo ispred jednoga od razbojnika i put u nepoznato počeo je odmah.

Kad su stigli do zaklonjenoga razbojničkog logora, sunce je već bilo na nebu. Došljaci su se iznenadili, kad su u ogradi ugledali samo dva konja.

Odmah su naslutili da nešto nije išlo dobro. Kao da je pala zapovijed, kliznuli su s konja. Jedan je ostao kod Mabel, drugi su se tiho šuljali prema kolibama.

Na jednim vratima pojavio se čovjek.

— Nemojte se privlačiti kao divlji Indijanci — podviknuo je oštro. — Sve je u redu, makar ovdje. Jimminez leži tamo unutra i ne zna, da li da umre ili da živi. Četvorica ostalih neće više jašiti s nama. Mrtvi su.

Iznanadenje je zamijenio strah.

Momak koji je izašao iz kolibe pripovijedao je o borbi u Bensonu. Tada je pogledao Mabel, koja je još sjedila u sedlu i nepomična lica gledala pred sebe.

— To je žena Revolver-Donovana — reče Paco Rodriguez. — Bila je u kočiji koju smo opljačkali. Sad sam siguran da smo došli do zaista prvorazrednoga plijena! Jimminez će se grdno radovati.

Tako je i bilo.

Kad je saznao za ženu Franka Donovanu, samo što mu nisu uspale oči.

— A — rekao je — sad će pasji sin na koljena! Iako sam već bio pomislio da je sve izgubljeno, uskoro ćemo ga imati. Za nekoliko dana bit ću ponovo na svom mjestu. Toga ćemo Donovanu svakako dobiti. Smislit ću kako da to obavimo.

Razbojnici su kimali glavama.

Adut je bio spreman za igru. Bili su nestrpljivi da ga u nju bace.

* * *

— Donosim vam lošu vijest — reče Hank Snow i počeo trljati čekinjavu bradu.

Šerif ga je blijeda lica promatrao, ne mičući se u krevetu.

Frank je mirovao, no bilo mu je donekle bolje. Glavobolja se dala izdržati. Više ga nije gonilo na povraćanje. Osjećaj omaglice također se u minulim satima smirio.

Napolju je sjalo sunce. Na glavnoj ulici bio je uobičajen promet. Frank nije odvrćao pogled od bensonskoga gradonačelnika, koji je zabrinuto šutio.

— Lošu vijest? — upitao je. — Jimminez se vratio?

Hank Snow zaniječe glavom.

– Mnogo gore, šerife – odgovorio je promuklo. – Napadnuta je poštanska kočija i ...

Gradonačelniku kao da je ponestalo glasa. Okrenuo se u stranu.

– Hajde da čujem – reče Frank odlučno. – Nemojte me tako dugo mučiti.

– U kočiji je bila vaša žena – lane Hank Snow. – Pala je u ruke razbojnika. A ti bandole-rosi pripadaju Jimminezovoj bandi.

To je dakle bila loša vijest. Hank Snow brisao je oznojeno čelo i pogledavao Donovanovo lice koje je poprimilo mrtvačku boju.

– Mabel – šaptao je Frank. – Nebesa, Mabel je u Jimminezovim rukama!

Frank zatvori oči. Činilo mu se da se cijeli svijet ruši na njega.

Prošlo je podosta vremena prije negoli se Frank počeo okretati i spuštati noge preko ruba kreveta. Ustao je i napravio dva koraka. Zamamilo mu se. Zateturao je i jedva se uhvatio za rub stola.

Prevrnuo je stolicu, no pribrao se i nekakao se dočepao kreveta.

Zarivši glavu u ruke sjedio je nepomičan i čekao da mu bude bolje.

Kad je podigao pogled, rekao je:

– Govorite dalje, mister Snow!

Frank se ponovo kontrolirao. Nije se vidjelo kako ga obuzima neizmjeran strah i kako ga gotovo gura u ludilo.

– Prije nekoliko minuta u grad je stigao glasnik – nastavio je Hank Snow. – Donio je ovaj vjenčani prsten i čuperak crne kose. Ženu ćete dobiti, rekao je, ako platite dvadeset tisuća dolara i ako dodete k Jimminezu. Tada će ostaviti vašu ženu u životu.

Frank kimne kao lutka. U njegovoj glavi bijaše zbrka. Znao je jedino da je njegova žena u životnoj opasnosti i da jedva ima šanse da nekako izbjegne strašnu sudbinu.

– Nisam znao da ste oženjeni, šerife, – pripomenuo je gradonačelnik. – Žao mi je što se to dogodilo. Jadna žena. Što ćete poduzeti?

Šerif se gorko osmjehnuo.

– Moram je izvući, moram je osloboditi – govorio je. – Moram svakako. No i da platim stotinu tisuća dolara, Jimminez neće održati obećanje. On hoće uništiti mene i sve što mi pripada. Je li njegov čovjek još u gradu?

Hank Snow potvrdi.

– Jeste, šerife. Taj Meksikanac pripadnik je Jimminezove bande. Dao sam da ga zatvore u ćeliju. Hombre me doduše ispsovao na pasja kola, no vi ćete odlučiti što da se radi.

– Idite k njemu – reče Frank Donovan – i kažite tome pasjem sinu da je meni još prokleta loše. Podvečer bih mu mogao reći odluku. Kako Jimminez i njegovi bandole-rosi znaju da sam živ? Zar nisu kojoti bili sigurni da sam gotov?

– Ah, takve se stvari brzo proćuju, šerife, – reče Hank Snow. – Ti razbojnici imaju posvuda svoje doušnike. Jimminez je očito saznao da ste živi.

— Jest, Snow. Molim vas, pošaljite mi liječnika. Možda bi on mogao za mene štogod učiniti.

Gradonačelnik je požurio. Frank je ostao sa svojim očajem. Opipavao je tjeme, to jest debeo povez. Žiganje mu je mutilo svijest.

Podigao je pogled kad je ušao doktor i stavio na stol svoju crnu torbu.

— Lezite, šerife! — govorio je naglašavajući svaki slog. — Ako ne legnete, uskoro nećete znati što ste.

Liječnik je pregledao povoj, opipao Frankovo bilo i zamislio se.

— Ne smijete se uzbuđivati, šerife — govorio je. — U redu, čuo sam što se dogodilo, ali morate sačuvati mir. Sada sigurno hoćete od mene čarobne kapljice, tako da možete igrati bijesnoga momka, je li?

Frank smogne slab smiješak.

— Nešto slično, doktore — priznao je. — Moram osloboditi ženu prije nego je gad ubije. Nemam druge šanse.

Liječnik zanjše glavu i izvadi iz torbe bočicu.

— No, dobro, šerife — rekao je. — Ovo doduše nije čudesan napitak, no držat će nekoliko sati. Činit će vam se da možete čupati drveće. Stvar je spravljena po jednom starom indijanskom receptu. Djelovanje je ograničeno, kao što sam rekao. Moram vas upozoriti da ćete poslije biti potpuno iscrpljeni, te da nisam siguran, hoće li sve zajedno izdržati vaše srce i krvotok.

Frank je smogao odvažan osmijeh.

— Izdržat ću, doktore. Jednostavno moram. U ovom će kraju biti mira jedino kad Jimminez bude mrtav. Oslobodit ću ženu i osigurat ću mir.

Liječnik kimne i stavi bočicu na stol. Na njegovu se licu jasno vidjelo da mu se sve to zajedno nikako ne sviđa.

— Do mraka ćete ležati, šerife — rekao je. — Tih nekoliko sati mirovanja dobro će vam doći. Vaša prilika može biti jedino noć. Jimminezov logor, po svemu sudeći, nije osobito daleko.

Iako je gorio od nestrpljenja, Frank Donovan poslušao je savjet.

* * *

Frank umorno podiže glavu. Zavoj biješe sav krvav. Nije zadržavao bolan uzdah.

Kao da je na samrti prama-
trao je Frank razbojnika kojega su doveli Snow i još dvojica.

Meksikanac se podrugljivo smješkao kad je vidio u kako je lošem stanju bensonski šerif. Naravno, nije mogao slutiti da se pred njim igra predstava.

Frank je ponovo uzdahnio i pridigao se u krevetu.

— Onda, amigo — reče desperado — što da javim gazdi? Hoćeš li prihvatiti njegove zahtjeve? Kad dobijemo tih deset tisuća, senjora može ići. Naloženo mi je također da te obavijestim kako je nitko nije dirao, niti će to učiniti.

Frank se ugrize za donju usnicu. Mutnim je očima zurio u Paca Rodrigueza.

— U redu — rekao je. — Slažem se. Odavno mi je jasno da sam ovu igru izgubio. Morate mi, međutim, dati dan vremena. Toliko novaca nemam kod sebe. Mister Snow već je poduzeo sve što je potrebno. Novac će biti skupljen najkasnije sutra. Za zalaska sunca obaviti će se izmjena. Može? Jimminez mora doći na određeno vrijeme. Ne vjerujem da ću doći i ja, jer...

Frank odmahne rukom.

— Dobro, šerife — reče Paco Rodriguez — prenijet ću to šefu. Doći ću još jednom da kažem točno mjesto razmjene.

Paco Rodriguez ode do vrata i okrene se još jednom, ponovo uz podrugljiv smiješak.

— Dobro zdravlje, šerife — rekao je. — Nemojte pokušati s trikovima. Mislite na svoju ženu i na sve što bi joj se moglo dogoditi.

Meksikanac je izašao.

Liječnik i Snow zagledali su se u Franka Donovanana. On je odmah odgurnuo plahtu.

Bensonski šerif bio je potpuno odjeven.

— Konj je kod stražnjih vrata — reče Hank Snow. — Pratite razbojnika i on će vas odvesti u Jimminezov logor. Sretno!

Frank kimne i duboko udahne. Činilo mu se da srce udara po rebrima.

Čudotvoran napitak što ga je uzeo prije jednoga sata djelovao je. Frank se osjećao prilično dobro. Naravno, drveće ne bi mogao čupati. U tom je pogledu liječnik jako pretjerao.

Ako ništa drugo, nije bilo glavobolja i vrtoglavice.

— Bit će potrebno mnogo sreće — reče Frank i polako krene.

Znao je da će razbojnik pričekati nekoliko minuta da se ogleda naokolo. U tom vremenu on može izaći iz grada i napolju potražiti zaklon. Htio je da razbojnik prođe mimo i da ga zatim neopazice prati. Desperado će ga sigurno odvesti u Jimminezovo skrovište. Na tom planu zasnivao je Frank Donovan sve nade.

Uskoro je sjedio u sedlu i oprezno pošao iz grada. Loše je podnosio pokrete konja. Grčio mu se želudac. No laka slabost ubrzo je nestala.

Nedaleko od grada zaustavio je Frank Donovan konja između grmlja i kaktusa. Mjesčina je preplavila široku preriju i blage brežuljke. Na sve strane bilo je šikara i šumskih otoka.

Prijeko na glavnoj ulici vladala je živost. Frank je strpljivo motrio. Meksikanac mu nije smio promaknuti.

Minute su prolazile. Projašilo je nekoliko kaubojja. Iako je bilo rano, mladići su se klatili u sedlima.

Tada se pojavio Paco Rodriguez. Pustio je konja da kaska. S vremena na vrijeme okretao se da vidi, ima li pratnju.

Desperado je prošao pored Franka Donovanana na ciglih dvadesetak koraka.

Malo kasnije razbojnik je oštro nagnao konja u galop. Jurio je kao da ga goni sam sotona. Frank Donovan pričekao još neko vrijeme. Trag je brzo našao. U mlakom zraku još su lebdjeli oblačići prašine.

Frank je jašio na velikoj udaljenosti. Nikako ne bi valjalo da uleti u ruke razbojniku koji će sigurno dobor osigurati za lede.

Osamljeni jahač prelazio je milju za miljom. Da izdrži napore, Frank je često morao stiskati zube. No svaka pomisao na Mabel gonila ga je dalje.

I tada je ipak pao u Rodriguezovu klopku. Kad se desperado pojavio iza grma, bilo je prekasno za bilo što.

Frank Donovan je žmirkavim očima gledao u tamni otvor revolverске cijevi.

Meksikanac se slavodobitno smijao.

— Mislio sam ja da će biti tako, amigo — govorio je podrugljivo. — Doduše, nisam računao s tim da me ti pratiš, no to je zapravo svejedno. Bueno, compadre, digni sada ruke prema nebu ako nećeš da ti prospem mozak.

* * *

— Tvoj je muž zamalo uspio mala chicita — cerekao se Roual Jimminez, čučnuvši pokraj Mabel Donovan. — Si, si borio se kao lav. Ustrijelio je četiri moja momka, nastrijelio mene. Htio sam već odustati i nestati, kad si mi ti pala u ruke kao zrela kruška. Tako je sada sreća ponovo na mojoj strani.

Mabel pogne glavu. Znala je da je sve pokvarila. Banda je bila potučena, ali sada je Jimminez može upotrijebiti kao taoca. Frank će prihvatiti svaki zahtjev razbojnika, samo da joj spasi život.

Iskričavih očiju pogledala je Mabel Donovan meksičkoga razbojničkog vođu.

Pohota se lako opazala, no Jimminez dotad nije na ženu položio ruku. Osim toga, Meksikanac se još nije osjećao osobito dobro. Sačma mu je nanijela mnogo malih rana. Neke su se upalile. Bilo je gnojenja.

Roual Jimminez se zavaljao natraške i zagleda se u noć. Nekoliko koraka dalje gorjela je logorska vatra. Uz nju su sjedila četiri razbojnika, dodavajući si bocu s tekiljom.

Katkad se čuo razgovor.

Mabel ponovo osjeti kako je obuzima očaj. Uzalud je razbijala glavu razmišljanjem, kako da se izvuče iz te gotovo bezizlazne situacije. Skovala je mnogo planova, no svaki je put morala ustanoviti da nijedan nije izvediv. Obeshrabrena i klonula gledala je i ona u noć. Znala je da je jedan jahač odnio poruku njezinu mužu.

Kad je saznala da Frank živi, bila se obradovala. Jimminez je sve češće pogledavao Mabel.

Dobro ću se zabaviti s njom, mislio je. A onda ću je ubiti, kao što ću konačno poslati k vragu tog Revolver-Šerifa.

Poslije toga htio je Jimminez otići sa svojim ljudima u Meksiko. Imali su dovoljno dolara da tamo nekoliko mjeseci žive poput kraljeva.

Kocka, žene, piće, mislio je Jimminez. Živjet će se kao nikad.

U tim je mislima Jimminez ustao. Mislio je o tome, zašto se Paco još nije vratio. Da mu se nije što dogodilo?

Pogledao je Mabel.

Zapravo bi sve moralo teći kako je predvidio. Dok ima šerifovu ženu, sve su jake karte u njegovim rukama.

No Roual Jimminez bijaše sve nemirniji. Paco se nije pojavljivao. Prišao je svojim ljudima i promrsio:

— Pogledat ću, gdje je Paco. Amigos, dobro mi pazite na ovu malu putu.

Zatim je nestao u tami.

* * *

Sad je sve propalo, mislio je Frank.

Ta misao probijala mu je mozak. Uzdahnuo je. Tijelo se povijalo kao vlat na vjetru.

Razbojnik ga je ismježivao.

— Pazi da ne ispadneš iz čizama, šerife! — Hihotao je. — Nekako si mi labav. Ne miči se jer ću pritisnuti obarač i bit ćeš krut leš.

Frank Donovan klone na koljena. Stenjao je kao ranjena zvijer. Paco Rodriguez potcijenio je ranjenoga protivnika i pao je na trik.

Paco se malko nagnuo naprijed. Pri tom se revolveraska cijev odmakla.

Revolver-Šerif nije propustio priliku.

Udarcem je odbio ruku s revolverom još jače u stranu i bacio se na iznenađenoga razbojnika.

Paco je režao i počeo udarati kao razdraženi mustang.

Njegova čizma prošla je tik Frankovu glavu. Toga trenutka šerifu je uspjelo da Paca obori na tlo. Tada je potegnuo revolver i pritisnuo cijev desperadu u sljepoočicu. Rodriguez se ukočio poput ugroženoga hrušta.

Samo je u očima ostalo živosti. Pokazivale su strah.

— Tako, amigo — reče Frank — sad mogu ja skvrčiti prst i ti si leš. Hoćeš li da bude tako, amigo?

Neko je vrijeme vladala tišina. Remetilo ju je jedino teško razbojnikovo disanje.

Frank Donovan nije odmićao revolver od Rodriguezove sljepoočice.

— Vezat ću te i začepit ću ti usta, kopile — rekao je. — Tada ćeš me odvesti u logor, odakle ću izvući svoju ženu. Ne budeš li pri tom poslušan, postupak će biti kratak.

Frank pritisne jače revolverskom cijevi. Razbojniku su zamalo ispale oči iz šupljina. Drhtao je kao list jaside.

Frank bijaše grub. Desperado je bio gotovo sasvim uzdrman.

Tada Frank Donovan odmakne revolver i udari njime svom snagom. Razbojnikova glava klonula je u stranu. Tijelo se opružilo. Frank se uspravio.

Boli u glavi ponovo su ojačale. Morao je povraćati. Slutio je da čudotvoran napitak neće više dugo djelovati. Nije smio gubiti vrijeme, inače je je sve izgubio.

Kad je vezao Meksikanca, potražio je i našao njegova konja.

Paco se brzo onesvijestio. Još ošamućen počeo je natezati užu, no odmah je shvatio kako je to besmisleno. Preostalo mu je sa s mržnjom promatra Franka Donovana.

— Sada ćemo na konje — reče Frank i pomogne Pacu da

se popne u sedlo, kako bi mu vezao noge ispod konjskoga trbuha.

Paco se davio čepom u ustima. U tami se naziralo njegovo mrtvačko bljedilo.

— Slušaj me dobro, lopove — govorio je Frank. — Dovest ćeš me u blizinu logora. Upustiš li se u bilo kakvu igru, imat ću toliko vremena da te ustrijelim.

Paco prestrašeno kimne. Ništa nije ostalo od njegove nabusitosti. Izgledao je malen i ružan.

Frank se također popeo u sedlo. Oslobodio je laso i nabacio omču na Pacov vrat. Kraj je privezao za sedlenu jabuku.

Paco je kolutao očima. Nije se usudio pokrenuti, kako se omča na vratu ne bi još jače stegnula.

— Naprijed! — zapovjedi Frank. — I moli se da putem ne sretnemo nekoga od tvojih prijatelja. Otprilike milju daleko od logora zaustavit ćeš konja. Jasno?

Rodriguez potvrdi glavom.

Pokret je odmah požalio. Omča se jako stegla i Frank ju je morao olabaviti.

— Idemo! — rekao je.

Krenuli su.

Topot je muklo prodirao u noć. Odnekud se oglasio ćuk. Čulo se također kako negdje zavija vuk. Neka mala životinja šuškala je u grmu.

Frank je ispred sebe držao sačmaricu. Borio se protiv omaglice koja se ponovo javila. Katkad su se pred očima javljale iskre, da bi zatim nestajao vid.

Napredovali su brzo.

Paco je vodio. Samo bi se katkad nakratko osvrnuo. Kad bi god pogledao u sačmaricu, raširile su mu se oči. Čuo je za borbu u salunu i znao je da šerif neće oklijevati da skvrči kažiprst.

Frank je češće zadržavao konja i osluškivao. Činilo se da su te noći njih dvojica jedini ljudi u okolini. Samo jednom činilo se Franku da u daljini čuje topot konjskih kopita, no zvuk bi brzo nestao.

Prošlo je nepunih pola sata.

Tada je Meksikanac zaustavio konja. Kimnuo je Franku i on side sa sedla. Odvezao je Pacove noge i skinuo ga na tlo.

Kad mu je oslobodio usta, Meksikanac je počeo disati kao stara parnjača. Frank ga je pustio nekoliko trenutaka da puni pluća. Tada mu je pokazao cijev svoje parkerice.

— Milju daleko, šerife — zamuckivao je Paco Rodriguez. — Morate ići onuda između stijena, između onih što strše uvis kao dva kažiprsta. Iza njih je mala dolina. I tamo je logor.

— Nadam se da je sve točno, amigo — reče Frank Donovan hladno. — Ako si se našalio, učinio si to posljednji put.

— Kunem se, šerife. Kunem se!

Franku nije preostalo ništa drugo nego da vjeruje svome zarobljeniku.

Odvukao je Paca u obližnje kameno udubljenje i sklonio je njegova konja.

Tada je počelo šuljanje. Frank je morao osloboditi Mabel, stajalo to bilo koju cijenu.

Frank je koristio svaki moguć zaklon i provlačio se bespućem bez šuma, poput sjene. Posvuda je bilo trnovitoga grmlja i kaktusa. Jednom je zamalo stao na zmiju, koja je međutim ipak sikćući spuzla pod kamen.

Bensonski šerif je dobro napredovao.

Uskoro su pred njim bile stijene koje su zaista nalikovale na dva podignuta prsta.

Tada je Frank ugledao malu udolinu u kojoj je gorjela logorska vatra. Bila je zapaljena pokraj zajaženoga potočića.

Frank je stao.

Negdje se mora kriti stražar. Nije vjerovao da su razbojnici ostavili logor bez čuvara. Nije ga mogao otkriti. Stoga se kretao još opreznije. Grčevito je stiskao pušku, spreman da puca bez oklijevanja, da brani život.

Tada je na mjesecini otkrio puščanu cijev na tridesetak koraka. U nekom pokretu od nje se odbilo svjetlo.

Stražar!

Frank je čučnuo. Pri tom je ponovo osjetio slabljinu. Nad njim se nadvila tamna sjena nesvijesti. Nekoliko dugih minuta čučao je Frank Donovan pokušavajući da svlada slabost.

Nekoga trenutka vid mu se razbistrio. U njegovo mršavo tijelo vratila se snaga.

Bio je zaklonjen kamenom i počeo je virkati preko njega.

Srebrna mjesecina ponovo se odbila od puščane cijevi.

Frank krene dalje.

Hoće li u logor ući neopažen, toga momka prijeko mora isključiti. Oprezno se približavao razbojniku. Uskoro je mogao čuti kako se stražar premješta s noge na nogu, stružući po tlu.

Još samo četiri koraka.

Frank nasloni pušku na kamen i izvadi revolver. Nekoliko je trenutaka osluškivao, zatim je koraknuo.

Desperadu se približavao s boka. Nije se činilo da bi momak sumnjao kako nešto nije u redu. Frank ga je već mogao vidjeti. Bio je bradat i zijevao je.

Frank Donovan krene.

Prije nego je razbojnik registrirao tamnu sjenu, pogodio ga je snažan udarac revolverskom cijevi.

Čovjek se presavio kao britva. Pao je na lice, bez krika. Frank je provjerio, je li lopov doista onesviješten, zatim ga je vezao i začepio mu usta.

Zatim je uzeo svoju pušku i nastavio je približavanje logoru.

Vatra bijaše splasnula i još je samo slabo osvjetljavala malo razbojničko gnijezdo. Oko ložišta ležalo je nekoliko prilika pod pokrivačima.

Frank nije mogao otkriti Mabel.

Bensonski šerif prišuljao se bliže. Bio je napet kao struna. Srce mu je galopiralo.

U rani na glavi kuckalo je i žigalo. Frank je znao da je prerano ustao iz kreveta, no volja da oslobodi ženu mahnito ga je gonila.

Šuljao se kao planinski lav.

Tad je otkrio Mabel.

Ležala je umotana u pokrivač i spavala. Ispod pokrivača virile su noge. Vidjelo se da su vezane. Vjerojatno i ruke.

Frank je uspio nečujno stići do žene. Mabel je živa, to mu je toga trenutka bilo najvažnije.

Oprezno se ogledao oko sebe. Razbojnici se nisu micali ispod pokrivača. Jedan je hrkao kao da će ispiliti cijelu šumu.

Revolver-Šerif stavi Mabel ruku na usta. Čim je otvorila oči, prepoznala ga.

Sasvim tiho čuo se uzdah neopisivoga olakšanja.

— Izvući ću te, draga — šaptao je Frank. — Uspjet ćemo, ne boj se! Budi hrabra!

Mabel kimne i zadovoljno se nasmiješi.

Frank odgurne pokrivač i prereže vezove. Nagrada je bio kratak zagrljaj. Franka je kriepio poljubac. Osluhnuo je i pogledao što rade spavači.

Jedan od četvorice odjednom se uspravio, kao da ga je trgnuo neki šum. Snažan momak najprije se borio s kašljem.

Tada je pogledao prema Franku i Mabel.

Njegov je povik podigao ostale. Svi su posegnuli za oružjem.

Razbojnici su se htjeli boriti. Ni pomišljali nisu da bi ikome prepustili svoj plijen.

Revolveri su sijevnuli. Frank Donovan povuče Mabel na zemlju i opali iz parkerice. Nije bilo drugoga izbora. Razbojnici bi ga izrešetal.

Sačma je napravila svoje. Desperadosi su padali kao snoplje.

Pucnjevi su se gubili u daljini.

Mabel se uspenrala na noge. Ne pogledavši razbojnice, Frank je povukao Mabel za sobom. Trčali su prema razbojničkim konjima, na kojima je trebalo samo da se stegne sedleno remenje.

Dvojica desperadosa uspjela su ustati. Odmah su počeli pucati. Meci su zujali kao uznemireni stršljenovi, no pogodaka nije bilo.

Frank i Mabel brzo su spremali konje. Frank se osjećao loše, iako je uspio.

Kad je vidio kako se Mabel smiješi, shvatio je da se pothvat isplatio.

Preostalo je da stignu u Benson što prije. Jašili su bespućem. Nisu opazali da bi im razbojnici bili za petama.

No Frank je znao da će oni doći.

V

Kad su odjeknuli pucnjevi, Roual Jimminez bio je blizu logora. Zaustavio je svoga riđana i osluhnuo.

Još je jednom došlo do pucnjave. Jimminez potjera konja.

Nije prošlo mnogo vremena i Jimminez je naišao na vezana čovjeka koji je trebalo da čuva logor. Oslobodio ga je.

— Što se događa? — pitao je, no momak je samo trljao tjeme i slijegao ramenima.

Jimminez gadno opsuje i pojaši u logor. Dva jahača dolazila su mu u susret. Zamalo su ga zasuli vatrom. U zadnji čas prepoznali su vođu.

— Prokleta žena je oslobođena — reče jedan bandolero. Na njegovoj odjeći bilo je krvavih mrlja. — Roual, kurvu je izvukao taj prokleti šerif! Dvojica naših izgubila su u gužvi glavu. Kućkin sin je opet pucao parkericom. I nas dvojica imamo nekoliko ogrebotina.

Jimminezu kao da je nedostajalo zraka.

Još mu se jednom dogodilo da potcijeni šerifa. Revolver-Donovan je imao hrabrosti da dođe po ženu u lavlji brlog.

Prišao je drugi razbojnik. Upitnim pogledom zagledao se u Jimmineza.

— Uхватit ćemo toga psa, bilo kako bilo — ciktao je vode bande. — Paco je nestao. Nigdje ga nisam uspio naći. Dopustio je da ga kojot zasakoči.

Jimminez opsuje i mamuzne konja. Ostala dvojica krenula su za njim.

— Sigurno jaše prema gradu — rekao je jedan. — Možda ga stignemo prije nego se dočepa cilja.

Jimminez je škrgutao zubima.

— Ovaj put je naš! — rekao je bijesno. — Njegovi su sati otkucali.

Jimminez se nadao da je tako.

Ne štedeći konje, jahači su nestali u samtastoj mrkloj noći.

* * *

Već poslije prijedjenih nekoliko milja Mabel se jedva držala u sedlu. Nikad nije dobro jašila. Bila je satrvena strahom. Blijeda u licu nastojala je da ne zaostane.

Mabel je mislila na dijete koje bi trebalo da dobije za nekoliko mjeseci. To ju je još više plašilo.

Počela je jašiti sporije. I Frank se plašio. I on je usporio. Kad je bio pored žene, pitao je tiho:

— Što je, Mabel, ne možeš više?

Mabel je oklijevala s odgovorom.

Zatim je kimnula.

— Nije baš pravi trenutak za to, Frank — rekla je — ali moram ti kazati da očekujem dijete. Moramo jašiti sporije.

Bensonski šerif je pocrvenio.

— Dijete? — pitao je kao da ne shvaća.

Potom se široko nasmiješio.

— Nebesa, dijete! — govorio je. — Moramo usporiti. Tih deset milja svladat ćemo i ovako.

Frank se odjednom uhvati za glavu. Zavoj je na jednom mjestu bio natopljen krvlju. Ovaj put to nije bila kokošja krv, kojom bi varao razbojnike, već se rana otvorila.

Potisnuvši uzdah pogledao je Frank Mabel i nasmiješio joj se.

— Sve će biti u redu, draga — rekao je. — Nismo daleko od Bensona. Uspjet ćemo.

Jašili su polakše, no bez zastajkivanja. Na istoku se počelo javljati prvo jutarnje sivilo.

Tada je Frank opazio jahače koji su upravo zastali na brijegu. Bila su četvorica. Razdaljina je iznosila najviše milju.

Progonitelji su sigurno također vidjeli progonjene.

Do Bensona je bilo još otprilike pet milja.

Frank Donovan okrene se prema Mabel, koja se također zagledala u razbojnike.

— Jaši dalje, draga — rekao je hrapavim glasom. — Moj je jedini izbor da ih zadržim. Ne boj se, uspjeh ću! Lopovi će još jednom doživjeti pakao. Ti pokušaj stići do grada. U redu?

Mabel je odmahivala glavom.

— Ostat uz tebe, Frank — govorila je. — U takvom stanju ne možeš se valjano boriti. Ja...

Frank je prekine.

— Ti ćeš jahati, Mabel — rekao je odlučno. — Ovdje bi mi samo otežavala položaj. Ni u Bensonu nećemo biti sasvim sigurni. Nitko nam tamo neće pomoći. Čim se razbojnici pojave, građani se posakriju kao miševi koji su ugledali jastreba. Međutim...

Sada se Mabel umiješala.

— Jimminez je sigurno s njima — rekla je tiho. — Bio je u izviđanju i vratio se na vrijeme da povede potjeru.

Frank ponovi:

— Jaši, Mabel!

— U redu, Frank, idem — rekla je. — Ali misli na mene i na sina kojega ćeš uskoro dobiti. Čuvaj se i stigni sretno u grad.

— To ti obećavam, draga — reče Frank. — Kreni! Vidjet ćemo se uskoro.

Mabel se nagnula prema mužu i poljubila ga u obraz.

— Do viđenja! — rekla je i potjerala konja.

Topot kopita brzo se gubio.

Frank Donovan pogleda u pravcu gdje su bili progonitelji, no nije ih mogao otkriti.

Danilo se. Obrisi su bili sve oštriji.

Revolver-Šerif pojaši polako dalje. Neprestano je motrio, gdje bi bio pogodan zaklon za zasjedu.

Privukla ga je skupina drveća, okružena grmljem. Frank povuče konja na zaklonjeno mjesto i pođe da zauzme položaj. Napunjenu parkericu naslonio je na deblo i pripremio vinčesterku.

Preostalo je samo da bude strpljiv i miran.

Razbojnici će doći. Neće ih dugo čekati. Frank im je htio pripremiti vruć doček. Odluka se bližila.

Frank je osjećao gotovo neprirodan mir. Uspije li bandoleroze potući, možda će uživati u sreći. Na poraz nije jednostavno htio misliti.

Frank je preuzeo zadaću svoga brata i htio odvažno kuskati juhu što ju je sam skuhao.

Dolazili su. Iz drhtave jutarnje magle što je prekrivala kraj izronila su četiri jahača.

Frank podigne vinčesterku.

Na čelu male skupine jasno je prepoznavao Jimmineza. Bensonki šerif stisne jače pušku. Mirno je gađao vođu. No zatim pomakne cijev i spusti nišan na konja.

Frank jednostavno nije uspio nagnati samoga sebe da puca u čovjeka iz zasjede. Činilo mu se da je to ubojstvo.

Skvrčio je prst.

Jimminezov konj se propeo. Teturao je nekoliko koraka i onda pao. Jimminez je u velikom luku odletio sa sedla. Njegovi pratioci poskakali su s konja i bacili se u zaklon.

Zavladala je tišina.

Pucnji su je brzo prekinuli. Meci su šišтали kroz lišće grmlja.

Desperadosi su svladali iznenađenje. Pucali su i približavali se.

Frank je pucao kao sumanut. Jednoga je razbojnika pogodio odmah. Pogodeni se okretao oko sebe, da bi zatim pao po-bočke i ostao ležati.

Trojica preostalih napredovala su. Koristili su svaki moguću zaklon, a takvih je bilo mnogo.

Dvojica bi pucala, treći je prilazio. Razdaljina se tako neprestano smanjivala.

Franka obuze strah. Razbojnici će uspjeti, mislio je.

Tada je jedan napadač provirio iza zaklona i Frank ga je pogodio. Desperado se uspravo. Ispružio je ruke i ispustio pušku kao da je užarena. Tada je pao.

Nasuprot Franku ostala su još samo dvojica. Jimminez i još jedan.

Ta dvojica nisu odustajala.

* * *

Kad je Mabel u jutarnjoj vidjelici ugledala prve kuće Bensona, odahnula je. Nije štedjela ni sebe ni konja.

Gonio ju je strah. Htjela je Franku dovesti pomoć. Mabel je vjerovala da će u gradu ipak naći nekoliko odvažnih ljudi.

Benson je djelovao kao da je napušten. Samo su vrane graktale na jednoj nadstrešnici, kao da došljakinji žele objaviti dobrodošlicu.

Mabel je jahala glavnom ulicom do gradonačelnikove kuće.

Hank Snow otvorio joj je pospan i zagledao se u nju umornim pogledom.

– Ja sam Mabel Donovan – reče žena – Muž me oslobodio, no sad je njemu potrebna pomoć. Odmah. Progone ga četiri razbojnika. Mister, okupite ljude, inače je moj muž izgubljen.

Mabel je govorila brzo i glasno.

– Udite – reče Hank Snow i zatvori vrata. – Donijet ću vam neko osvježenje.

Mabel je htjela odbiti. Nije bilo vremena za razbacivanje. Ali isto tako nije htjela oneraspoložiti gradonačelnika.

Hank Snow donese čašu vode. Mabel je iskapi.

– Žao mi je – počeo Hank Snow otežući – ali ljudi se ne mogu skupiti. Ne moram ih ni pitati. Nitko ne bi išao u sedlo. Svi ovdašnji stanovnici imaju obitelji i bave se svojim poslovima. Oružje je malo kad u njihovim rukama. Najčešće samo u lovu.

Mabel razrogači oči.

Nije htjela vjerovati u ono što je čula.

– Slušajte – zaklinjala je – ali moj muž se napolju u divljini bori protiv ubojica. Ranjen je i gotovo na kraju snaga. Ako mu ne pomognete, neće uspjeti. Mislite na to da je više put stavio na kocku život za ovaj grad. Pomozite mu!

Lice Hanka Snowa ostalo je hladno i nepomično, iako se opazalo da se gradonačelnik Bensona ne osjeća osobito dobro u svojoj koži.

– Žao mi je – reče lijeno – zaista mi je žao, ali ništa se ne može učiniti. Razumjet ćete da ne mogu izjahati sam.

To je Mabel razumjela. Čak i pre-više dobro. Sada je znala da je nje-

zin muž založio glavu za bijedan grad.

Žena je poduprla glavu rukama. Oči su joj suzile. Prigušeno jecanje trzalo je njezino krhko tijelo.

Hank Snow nemirno je skakutao oko nje. Zaista se loše osjećao u svojoj koži.

* * *

Bandolerosi su se približavali.

Vinčesterka Franka Donovana bijaše prazna. Posegnuo je za parkericom.

Znao je da se napadači paklen-ski boje toga oružja.

Najprije je Frank ispalio jednu cijev. Ponovo je pucao kad je jednoga napadača vidio na desetak koraka.

Olovna sačma nije dala učinka. Međutim, nekoliko trenutaka ipak je vladao mir. Jimminez i njegov ortak nisu se usudili da promole nos iz zaklona.

Frank je grozničavo punio dvocijevku. Zatim se počeo šuljati prema svome konju. Povukao se u sedlo, no zamalo je pao na drugu stranu. Slabost i omaglica htjele su ga svladati.

Bilo je potrebno nekoliko sekundi da bi Frank ponovo vladao sobom. Bilo je to zamalo dovoljno vremena da razbojnici okončaju borbu.

Pojavili su se među grmljem i neprestano su pucali. Jedan metak prošao je preko Frankova ramena kao da ga je okrznuo mač. Drugi je smrskao sedlenu jabuku.

Frank podbode konja, okrene se u sedlu i ispali obje cijevi. Nije znao, je li pogodio.

Tada je osjetio jak udarac u lopaticu. Malo je nedostajalo da padne. Posljednjim snagama uspio se uprijeti o ostatke sedlene jabuke.

Leda su mu postala vlažna.

Pogoden je.

Shvativši to, još je brže gonio konja. Znao je da će poslije prve napetosti početi bolovi.

Do tih trenutaka Frank je morao steći prednost. Konj je izjurio na čistinu i ubrzao još jače.

Bensonski šerif stenjao je u sedlu. Stisnute usnice bile su još samo tanka crta.

Bol u lopatici dala se podnijeti. No Frank je znao da je metak ostao u mesu. Njegova lijeva strana bila je gotovo uzeta.

Katkad bi se zanjihao kao da je pijan. No pogled mu se polako bistrio. Dvocijevka mu je vjerojatno ispala kad je ranjen. S mukom se okrenuo.

Dvojica progonitelja upravo su se bila pojavila između brežuljaka. Razmak je još iznosio dobru milju. Desperadosi su očito bili uvjereni da će Franka stići prije gradske granice. Sve je upućivalo na to da su u pravu.

Frank je stenjao i gonio je konja uzdama i udarcima petama po slabinama. Životinja je negodovala rzanjem, no požurivala je.

Nekoliko dugih minuta razmak se nije smanjivao. No zatim su se desperadosi počeli približavati. Kao sumanuti gonili su konje i Frankova se prednost topila.

Nije prošlo mnogo vremena i progonitelji su mogli upotrijebiti oružje.

* * *

Kad je Mabel Donovan izašla iz gradonačelnikove kuće, na glavnoj ulici Bensona bilo je već života.

Mabel se bespomoćno ogledavala oko sebe. Iz uske sporedne ulice izašlo je nekoliko pijanih kauboja. Nekoliko momaka provezlo se kolima.

Mabel je znala da može štedjeti riječi. Od tih ljudi nije mogla očekivati pomoć.

Ispred nekih kuća pojavile su se žene. Muškaraca nije bilo na vidiku. Mabel se činilo da se već pročulo po što je došla u grad.

U Bensonu nije mogla očekivati pomoć. Što da radi?

Mabel nije znala odgovor. Obuzeo ju je dubok očaj. Suza više nije imala.

Otišla je u najamnu staju. Old Pete dočekao ju je napola žmireći.

— Potreban mi je konj, mister — reče Mabel. — I puška.

Starac pogleda ženu otvorenim očima.

— Ja sam šerifova žena — nastavila je Mabel bez predaha. — Molim vas, pomozite mi. Moj se muž tamo napolju bori s Jimminezom i njegovim ljudima. Grad mu neće pružiti pomoć. Ne preostaje mi drugo nego da mu priskočim sama.

Old Pete kimne, pljune i protrlja neobrijanu bradu.

— U redu — procijedio je — dobit ćete konja i pušku. Točno je, ovo je jadan grad. Prokletnici vjeruju da su izvršili sve dužnosti kupujući Revolver-Šerifa.

Starac pljune još jednom i ude u staju. Začas je izašao sa dva konja. Puščetina što ju je držao u ruci djelovala je pomalo smiješno.

— Idem s vama, ma'am?

— rekao je. — Dokazat ću vam da u ovom gradu živi makar jedan odvažan čovjek, pa bio odavno otpisan u staro željezo. Idemo!

Mabel se iznenadila, no popela se u sedlo, kraj kojega je bila vinčesterka.

Old Pete se uspenrao na konja prilično teško. Njegove stare kosti nisu bile dovoljno poslušne.

Krenuli su.

Kad su prolazili pored gradonačelnikove kuće, Mabel je na trenutak vidjela zbunjeno lice Hanka Snowa. Provirio je napolje i odmah je nestao.

— Kukavica — promrsi Old Pete. — Prokleti kukavelji! Svi! Tko bi vjerovao da su se ti ljudi još prije nekoliko godina borili protiv Apača. Sada borbu prepuštaju drugima. Ah, što je nastalo od ovoga grada?

Približavali su se izlazu. Iza njih se začuo konjski topot. Dostigao ih je Hank Snow. Pojašio je pokraj Mabel i kimnuo joj.

— Idem i ja — rekao je. — Vodite nas. Možda još možemo pomoći vašem mužu.

Mabel se gorko osmjehnula.

— Hvala, mister Snow — rekla je. — I vama — obratila se Peteu. — Idemo!

Pognali su konje.

Jedna žena, jedan starac i jedan građanin Bensona pošli su u pomoć Revolver-Donovanu.

* * *

Desperadosi su sustizali Franka Donovana.

Vruće olovo ponovo je šištalozrakom, no pogodaka nije bilo. Frank je plegao po konju. U tom položaju bolovi su bili još jači.

Osjećao je da je svake minute slabiji. Žiganje u glavi jedva se moglo izdržati. Niz leđa je tekla krv. Na košulji i kaputu povećavale su se crvene mrlje.

Ispred sebe Frank je ugledao stijene. Skrenuo je konja prema njima. Životinja je jurila, ne pokazujući ni po čemu da je umorna.

U tim odlučnim trenucima Frank je čak uspio malko povećati prednost. No Jimminez i njegov

pratilac nisu odustajali. I oni su pognali konje. I pucali su. Nadali su se da neki metak uvijek može pogoditi.

Stijene su se približavale. Frank je odahnuo kad se našao u zaklonu. Odmah je okrenuo konja. Pušku je teško izvukao. Morao ju je najprije napuniti. Tako je izgubljeno mnogo dragocjenih sekundi.

Protivnici su se približavali u galopu.

Tada je topot odjednom umuknuo. Tišina se širila prerijom.

Razbojnici se sigurno šuljaju prema stijenama. Frank se nije usudio sići sa sedla. Gubitak krvi oslabio ga je i bojao se da se više neće moći popeti na konja.

Tek što je otišao s mjesta na kojemu je stajao, bio je pod vatrom.

Jimminez i drugi razbojnik bili su na tridesetak koraka iza kamena koji je dosizao do pasa i mahnito su pucali.

Frank nagna konja natrag u zaklon. Lice mu se sjalo od znoja. Oči su žmirkale. Naokolo kao da je posvuda bio maglen zastor.

Pucnjava je utihla. Progonitelji se nisu pojavljivali.

Frank još jednom jurne naprijed. Naravno, razbojnici ga nisu puštali. Jedan metak pogodio je konja. Životinja je napravila još korak i pala.

Frank je tresnuo o tlo. Veliki crni oblak poklopio ga je poput zvona i povukao ga u bezdan.

Kasnije Frank nije znao kako je dugo bio bez svijesti, no kad je otvorio oči i vidio prve zrake ojačalog sunca, odmah se sjetio dvojice svojih protivnika. Odvukao se iza ustrijeljenoga konja i zaklonio se.

Dvjesto koraka daleko desperadosi su zauzdavali konje i zadovoljno zvjerkali naokolo.

Trenutak kasnije sjašili su i nestali.

Frankovo tijelo bilo je jedna jedina bol. Kraj toga je bio sretan što u padu nije ništa slomio.

Vinčesterka je ležala tik uz njega. Uzeo ju je i položio cijev na trbuh krepaloga konja.

Ponovo mu se zamutio pogled. Osjećao je da je došao kraj.

Tako dakle izgleda umiranje, mislio je. Gorak osmijeh pojavio se na licu hrabroga čovjeka.

Ipak se vid počeo vraćati. Posljednja borba mogla je početi.

Jedan se razbojnik pojavio iza zaklona i munjevito je pucao. Metak je pljusnuo u konjski trbuh.

Frank se zgurio koliko je god mogao.

Mnogo muke stajalo ga je da pritisne obarač. Promašio je tako da razbojnik nije mogao suzdržati smijeh.

Tada se Frank sjetio dinamita što ga je prije dva dana kupio u Bensonu. Na polasku ga je stavio u džep kaputa.

Začas su se u rukama našla dva komada. Međutim, razbojnici su osuli takvu paljbu da Frank nije mogao podići glavu.

Dotle su se desperadosi privlačili bliže. Znali su da su ukliještili protivnika, no poučeni iskustvima nisu htjeli riskirati ništa.

Drhtavim prstima vadio je Frank šibice.

Bolovi su ga opet žigali. Plašili su ga vlastiti uzdasi. Jimminez i njegov pratilac bili su sasvim blizu. Svakoga trenutka odlučit će se za odlučne korake.

Tada Frank pripali šibicu, zapali fitilj jednoga dinamita, pričekao trenutak i posljednjom snagom baci eksploziv.

Zagrmjelo je brzo i blizu. Zemlja se zatresla.

Franku se činilo kao da će se pod njim otvoriti pakao i progutati ga.

* * *

Mabel zauzda konja.

Jasno se čula pucnjava. Kao da skida mrenu prešla je Mabel rukom preko očiju.

Old Pete je pogleda i stegne svoju staru puščinu. Hank Snow kao da bi bio najradije krenuo natrag. Mabel potjera konja. Mjesto borbe nije moglo biti daleko. Kad su zašli među dva brežuljka, vidjeli su Franka kako leži iza ubijenoga konja i dvojicu razbojnika kako se pucajući privlače bliže.

Tada je zatutnjila jaka eksplozija.

Jimminez i drugi Meksikanac padoše kao dva jesenska lista i ostadoše nekoliko trenutaka nepomično ležati.

Mabel je opazila da je i Frank klonuo, da je vjerojatno izgubio svijest. I on sam bio je sasvim blizu mjesta eksplozije.

Razbojnici su se s mukom uspen-trali na noge, tresući se poput mokrih pasa. Ne gubeći vrijeme počeli su teturati prema Franku.

Frank je nepomično ležao iza svoga ždrijepca.

Mabel požuri. S malo oklijevanja požurio je i Hank Snow. Lice mu je bilo bijelo kao vapno. Sigurno je po stoti put požalio što se upustio u tu pustolovinu.

Old Pete podigao je pušku i počeo gadati. Njegova starudija bila je šrps puška kojom se na milju moglo oboriti bizona.

Prasnulo je.

Razbojnik pokraj Jimmineza stao je kao da je udario u nevidljiv zid. Pao je tako da je podigao prašinu.

Mabel i Hank Snow također su pucali. Pogodili dakako nisu. Jimminez je razrogačio oči.

Zatim je počeo trčati kao zec koji nastoji pobjeći psu. Drugi metak staroga Petea promašio ga je. Razbojnik se dočepao zaklona iza obližnje stijene.

Trenutak kasnije odmaglio je na konju.

Pete spusti pušku i pljune. Gotovo pobožno promatrao je svoje oružje.

— Do vraga —, mrmljao je — mislio sam da će mi stara zdrobiti rame!

Mašući glavom pojašio je za Mabel i Snowom, koji su već bili stigli do Franka.

Odmah se vidjelo da život bensonskoga šerifa visi o svilenom niti. Ne bude li brzo u liječnikovim rukama, s njim je svršeno.

Međutim, Jimminez se odmakao milju i stao je, bijesno promatrajući što se zbiva. Gledao je u Snowa, starca i Mabel i kipio je. Pred tom je jadnom potjerom bježao.

Sada nije htio odustati. Revolver-Donovan mora umrijeti. Tih trenutaka voda meksičke bande u to se zaklinjao.

Njegova banda bijaše razbijena. Ostao je samo on od čitava čopora. Ali ostao je.

Jimminez pogna konja. Cilj bijaše Benson. Tamo će pričekati šerifa Donovana.

* * *

Kad su se pojavile prve kuće, Mabel je odlaknulo. Pogledavala je Franka, no on je jedva shvaćao što se oko njega zbiva. Sjedio je u sedlu ispred Petea. Starac ga je morao držati da ne padne.

Kad se mala skupina pojavila na glavnoj ulici, ljudi su zastali na pješničkim hodnicima i blejali u nju kao u čudo.

Liječnik je istrčao iz kuće. Ranjeni šerif skinut je s konja. Lice mu bijaše iskrivljeno od bolova. Košulja i kaput bili su crveni od krvi.

Kad je osjetio čvrsto tlo, Franku se činilo da noge nisu njegove.

— Odmah unutra — govorio je liječnik. — I glavu gore! Takav čovjek ne obara se samo tako. Uskoro će opet biti dobro.

Liječnik podupre pacijenta i pošli su. Nisu napravili mnogo koraka. Iz sporedne ulice pojavio se odjednom Roual Jimminez. Kad su ga građani ugledali, razbježali su se kao da je među njih banuo planinski lav.

I liječnikovo lice gubilo je boju kad je vidio razbojnika kako se šepajući približava.

Jimminez je također bio izrađen i daleko od svojih snaga. Mabel pokrije rukom usta. Hank Snow je odmaglio. Old Pete ispusti pušku, kao da ga je opekla.

Jimminez je prijeteci prilazio.

Sada više nije ličio na krepkoga vuka. Prije bi se mogao usporediti s olinjalim psom. No unatoč svemu, peacemaker je u njegovoj ruci mirovao.

I Frank je prepoznao Jimmineza. Naslonio se leđima na trijem, no činilo mu se da će pasti. Da će propasti u zemlju.

Jimminez je tu. Uspio ga je stići. Sada će se osvetiti.

Mabel priskoči i privije se uz Franka. Stajali su tako sami i bespomoćni. Znali su da od građana Bensona ne mogu očekivati pomoć.

Nitko više ne bi bio dao cent za glavu Franka Donovan. Iako se prošlih dana sjajno borio, izgubio je.

Odlučivao je posljednji metak. Ispalit će ga sigurno Roual Jimminez.

Deset koraka ispred para Jimminez je stao. Cerekao se.

— Ipak vas imam! — promrsio je. — Dosad sam uvijek dobivao, dobit ću i sada!

Tišina je vladala naokolo.

Ulica bijaše pometena. Samo nekoliko konja na privezu prijeko ispred saluna. I to bijaše sve.

— Odmakni se, Mabel — šapne Frank Donovan. — Idi! Molim te. Kakva korist od toga da ubije i tebe? Moraš misliti na naše dijete. Molim te, Mabel!

Mlada žena stajala je kao sleđena. Uzalud je pokušavala prizvati svijest. Suze su se kotrljale niz obraze. Strah ju je potpuno svladao.

Kad je ugledala ispred sebe pušku staroga Petea, htjela ju je podići.

Jimminez je odmah pucao. Pogođio je pušku u cijev i odbacio je.

— Drugim ću metkom tebe — viknuo je. — Gubi se i ne dolazi mi pred oči.

Mabel se ukočila. Frankov ju je pogled molio da se skloni. Trenutak kasnije oborila je glavu i odmakla se nekoliko koraka. Srce je divlje kucalo. Gubila je dah.

Frank spusti ruku i opipa kundak revolvera. No slutio je da jedva ima snage za povlačenje.

Jimminez se podrugljivo smijao. Taj je smijeh Franka trgnuo iz polusvijesti. Frank pogleda protivnika i počeo se polako uspravljati. Tijelom kao da su rovale užarene igle.

Jimminez stavi revolver u ko-
rice.

Stajao je lako raskoračen i spre-
man.

– Smiješ prvi povući, šerife –
govorio je podrugljivo. – Hajde,
Revolver-Šerif ima prednost kad
se bori sa mnom.

Frank kimne.

Taj ga je pokret zamalo oborio
na tlo. Stegnuo je držak, no bio je
siguran da neće uspjeti izvući
oružje. Nije imao snage.

Vrijeme je prolazilo.

– Povlači! – vikao je Jimminez.
– Prokleta kopile, povlači ko-
načno!

* * *

Frank Donovan pokuša povući
revolver. Nije uspio. Činilo mu se
kao da oružje teži pedeset kilo-
grama. Od muke je razjapio usta i
uzdahnuo.

Jimminez se smijao.

– Znači, ne ide, amigo – podru-
givao se. – Šteta ne preostaje mi
drugo nego da te ustrijelim kao
zeca.

Povukao je revolver. Širom otvor-
enih očiju gledao je Frank u cijev
iz koje će izletjeti smrtonosno tane.
Mabel je jecala.

Odjednom je zateturala prema
Jimminezu. Razbojnik ju je pogle-
dao i ledeno se nasmiješio. Kad je
bila nadohvat, udario ju je pesni-
com i oborio.

Cijev se ponovo okrenula prema
Franku Donovanu, koji je još poku-
šavao izvući svoj kolt.

– Dosta! – reče netko iza Jim-
mineza.

Ta riječ nije bila izrečena oso-
bito glasno, ali bila je oštra.

Korak iza Jimmineza zaustavio
se čovjek koji ga je opomenuo.

– Okreni se, Jimminez, ali prije
spremi revolver!

Meksički razbojnik stajao je i
nadalje, uspravivši se kao svijeća.
Lice mu se ukočilo poput maske.

Frank razrogači oči. Gledao je u
svoga brata Casha kako stoji iza
Jimmineza s revolverom u ruci.

Cash Donovan!

Pravi Revolver-Šerif!

Stigao je u Benson prije nepunih
pola sata. Na vrijeme da bude uz
brata.

Roual Jimminez spremi revolver
i polako se okrene.

Kad je pogledao Casha Dono-
vana, zadrhtao je. Žmirkao je kao
da ga smeta svjetlo, no slika se nije
mijenjala.

Zatim je trzajem okrenuo glavu
i pogledao u Franka Donovana,
koji se ponovo naslonio na trijem.

Cash Donovan spremi revolver.

Nekoliko trenutaka stajali su
tako nijemo jedan nasuprot dru-
goga. Tada je Jimminez konačno
shvatio. Vidio je također da je čov-
jek što stoji pred njim ranjen.

– On se borio za mene, Jimmi-
nez – reče Cash Donovan. – Moj
brat. Borio se sjajno, moraš priz-
nati. Račune ćemo srediti mi. Bu-
dući da si bratu dao šansu, i ja je
dajem tebi!

Cash je ušutio.

Jimminez se kiselo osmjevivao.

– U redu, pistolero – rekao je.
– Tvoj se brat zaista borio kao zvi-
jer. Čak ni ja nisam opazio da ne-
mam posla s tobom. Hvala za
šansu!

Jimminez ovlaži usne i pokaže
pri tom blistave zamisli.

– Možeš li se ti uopće držati na
nogama, Revolver-Donovan? – pi-
tao je zatim. – Stojiš tu kao stara
kostobolna žena. Ako još malo
pričekam, past ćeš sam.

Cash Donovan se tvrdo osmje-
nuo.

Znao je da Jimminez nije baš u krivu. Vožnja ga prilično iscrpila, a posljedice ranjavanja još nije prebrodio.

No izbora nije bilo. S Jimminezom je morao izdržati. Ako izgubi, gotovo je i s njegovim bratom Frankom. Ako dobije, sve je jasno.

— Držimo se naše stvari, Jimminez, — reče Cash oštro. — Postaješ lajavac. Povlači!

Meksikanac se bezbrižno smješkao.

— Hajde, hajde, Donovan — rekao je. — Zašto da malko ne proćaskamo. Mislim...

Odjednom je povukao revolver. Razbojnik bijaše brz. Bio je uvjeren da s ranjenim Donovanom ima šansu.

No Cash ga je glatko oborio.

Ranjavanju uprkos revolveraš je pokazao da je vrhunski majstor. Pogodio je desperada upravo kad je htio podići revolver.

Metak je odbacio Jimmineza natraške. Prije nego je ispustio revolver ispalio je dva metka, no oba pred sebe u zemlju. Tada je pao.

Cash Donovan spusti kolt koji se još dimio. Na rubovima usta imao je gorke brazde. Spremio je oružje i odšepao k Roualu Jimminezu, koji je nepomično ležao u prašini.

Mrtve Jimminezove oči bile su uprte u nebo. Meksikanac je otputovao na dalek put. Nikad više neće nigdje širiti strah i činiti zlo.

Cash je prišao Mabel i pomogao joj da ustane. Klečala je nasred ulice.

Zahvalila se pogledom. Zatim je dodala:

— Najljepša hvala, Cash!

Sve bijaše svršeno.

Gradani Bensona izmiljeli su iz kuća. Pomogli su liječniku da Franka uvede u kuću.

Doktor Finnegan je znao da će imati mnogo posla.

* * *

Prošla su četiri tjedna.

Posljednje zrake sunca presvlačile su široka prostranstva zlatnim velom. Iznad dalekih vrhunaca pasklo je nekoliko oblaka.

Dnevna žega je popustila. Odahnuli su ljudi i životinje, radujući se ugodnom večernjem smiraju.

Dva muškarca sjedila su na maloj klupi ispred kuće na ranču, uživajući u zalasku sunca. Lica obojice bila su upala, izmučena dugom bolešću. No obojica su bila na putu ozdravljenja. Uskoro će zaboraviti vruće dane što su ih proživjeli.

Frank se obrati bratu Cashu.

— Onda, što si odlučio? — pitao je radoznalo, iako je slutio kako će glasiti odgovor. — Hoćeš li ostati ovdje da radimo zajedno, kao što si predložio prije nekoliko tjedana?

Cash se ozbiljno osmijehivao.

— Pravo uzevši, nisam ti potreban — rekao je. — Tvoji su dugovi plaćeni. Za nekoliko tjedana dobit ćeš ponovo prvorazrednu stoku. Tada će početi uspon ranča. Ali ako me još hoćeš, naravno ostat ću. Uložim li svoje dolare, ovaj ranč neće nadaleko imati premca.

Frank Donovan kimne.

— Nadam se, Cash! Učinit ćemo po tvome brate. Osim toga, zadovoljan sam što si odustao od svoga prijašnjeg puta. Sada znam iz vlastitoga iskustva, kakav je to pakao.

Frank se stresao kao da je zagrizao u kiseo limun.

— Imaš pravo, brate, sit sam takvoga života. Ne jednom pobjegao sam smrti za dlaku. Opomena je jasna. Sudbina se ne smije neprestano izazivati.

Došla je Mabel sa dvije čaše i bocom zlatnog viskija.

– Vaš lijek! – rekla je smijući se. – Ali nemojte pretjerati kao jučer, pa da vas moram spremati u krevet.

Mabel je otišla. Braća su si nazdravila.

– Dražesna i hrabra žena – reče Cash, gucnuvši. – Čovjek bi odmah mogao dobiti volju da se oženi.

Frank se smijao.

– Hm, našlo bi se nešto i za tebe, staro momče – rekao je. – Nisi opazio da Jenny, kći doktora Finnegana, nije bila prema tebi ravnodušna? Ili misliš da je s nama išla radi čiste zabave?

Cash se pogrebe po licu.

Zatim je slegnuo ramenima.

– Svida mi se Jenny, Frank – rekao je. – Kad očvrsnem na no-

gama, poći ću za njom. Ionako ćemo graditi kuću. Bit će mjesta za sve.

Cash se sanjarski zagleda u konje iza ograde.

Sjene noći spuštale su se sve niže. Cash je mislio o Jenny Finnegan. Svidala mu se. Frank je imao pravo, ni ona nije bila ravnodušna.

Frank pogleda brata.

– Prema tome, pijmo za skoro ozdravljenje. Čeka nas mnogo posla.

Bivši revolveraš Cash Donovan podigne čašu.

– Zasukat ćemo rukave – rekao je – i stvoriti nešto vrijedno poštovanja u čitavoj Arizoni. Vjerovao mi ili ne, veselim se tome.

Braća su se kucnula. Uspjet će.

Revolver-Donovan bijaše mrtav, prošlost pokopana. Pred braćom je bila radosnija budućnost.

DVOSTRUKA IGRA

– Tako ti je to u životu, stari moj. Sve što je lijepo, kratko traje – uzdahnio je Ted Wilson.

Navukao je duge kožnate rukavice, te dodao:

– Za tri dana moram se javiti na dužnost u Fort Defiance. Do tamo me još čeka prilično dalek put.

– Kog vruga se već jednom ne riješiš te vojske. Pogledaj samo mene, što mi nedostaje? – nasmijsao se Rod Cagney.

– Lako je tebi. Ja sam ti kao staro vojničko kljuse koje čeka zašluženu mirovinu.

– Pričaš kao da ti je najmanje pedeset godina, a zapravo još si dovoljno mlad da započneš nešto drugo.

– Ne isplati se trošiti riječi, Rode. Ne znam ni sam što me na to tjera, ali znam da drukčije ne mogu.

Rod je slegnuo ramenima.

– Kako želiš, ali znaj, ako se jednom na to odlučiš, na mene možeš uvijek računati.

– Hvala ti na ponudi, ali ne vjerujem da će mi tvoja pomoć zatrebati.

Nakon što su ispili piće, Ted se oprostio s Rodom i izišao iz saluna. Lijeno se protegnuo, a zatim je prišao snažnom pastuhu koji je bio zavezan za ogradu. Odvezao je uzde i poveo konja sa sobom.

Susret sa starim prijateljem samo je povećao njegovu zlovolju. S Rodom je proveo gotovo dvije godine. Zajedno su služili vojsku za vrijeme građanskog rata u istom konjičkom puku. Roda je upoznao kao poručnika, dok je on bio izviđač. Nakon završetka rata Rod je shvatio da mu se izvan vojske pruža više prilika za uspjehom, tako da je ubrzo nakon kapitulacije Juga skinuo uniformu.

S ono malo uštedevine s kojom je raspolagao kupio je ranč i započeo je uzgajati goveda. Iako je to bio prilično unosan posao, Rod nije bio zadovoljan. Njegova nemirna priroda nije mu dozvoljavala da se skrasi na jednom mjestu. Zbog toga se nakon rata s Indijancima Navajo pobrinuo da dobije dobro plaćeno i unosno zaposlenje indijanskog agenta. Nakon što su Navaji 1868. smješteni u rezervat, njegova važnost je porasla, a zarada mu se udeseterostručila. Snabdijevao je Indijance namirnicama za koje se vlada u Washingtonu obavezala da će im isporučivati, dok je istovremeno preuzeo brigu o daljnjoj prodaji njihovih ovaca. Pričalo se da je pri tom za sebe uzimao lavovski dio, no te glasine nitko nije uspio dokazati.

Ted je i dalje ostao što je bio, običan vojni izviđač s jedva pedeset dolara mjesečno.

Upravo kad je htio zajahati, iza sebe je začuo poznati glas:

— Pa ti bi otišao iz grada a da mi se ne bi ni javio!

Izvadio je nogu iz stremena i okrenuo se. Pred sobom je ugledao Roberta Webera.

— Bobe! Bobe Weberu, pa zar si još živ? — oduševljeno je povikao.

— A zar bi ti želio da nisam? — uvrijeđeno je odbrusio čovjek.

— Ma ne, kako ti tako nešto uopće može pasti na pamet. I sam znaš da se veselim ponovnom susretu.

— Zašto me onda nisi potražio? — podozrivo ga je pogledao Bob.

— Mislio sam da imaš hitnijeg posla i da nemaš vremena za gubljenje sa starom vojničkom ragom. Koliko sam čuo postao si šerif za cijelo područje, te sam pomislio da nisi u Gallupu.

— Nemoj se izvrđavati, jer se nećeš uspjeti izvući a sad na lijevo krug i ravno u moju kancelariju.

— Ne misliš valjda vajda uhapsiti — pola u šali, a pola u zbilji iznenađeno je upitao Ted.

— Ne pada mi na pamet. Želio bih s tobom ozbiljno porazgovarati. U posljednje vrijeme ovdje su se počele događati stvari koje mi se nimalo ne sviđaju.

Ted je zamišljeno kimnuo.

— Da, naćuo sam nešto o tome, samo ne znam koliko ti ja u svemu tome mogu pomoći. Osim toga moram te upozoriti da za tri dana moram biti u Fort Defianceu, jer mi tada ističe odmor.

— Ne moraš se bojati, neće te dugo zadržati. Potreban mi je tvoj savjet. Vrlo dobro znaš da sam oduvijek cijenio tvoje mišljenje.

Ted je shvatio da se ovog puta neće tako lako izvući. Zbog toga više nije ništa rekao.

Kad su stigli u šerifovu kancelariju, Ted je iznenađeno zazviždao i rekao:

— Pa ovo je otmjenije nego što sam očekivao.

Prostrana prostorija bila je namještena očito s izuzetnom brigom i on je zaključio da je za to potro-

šeno cijelo bogatstvo. Svaka stvar se nalazila na svom mjestu, što je govorilo u prilog samo tome što je već i prije znao, a to je da je Bob Weber uredan čovjek s osobito istančanim ukusom za sve što je lijepo.

— Nije loše, samo na žalost, ne mogu se previše zadržavati ovdje. Osobito u posljednje vrijeme kad su stvari loše krenule.

— Da to možda nije povezano s Navajima? — upitao je Ted.

— Imaš pravo — zabrinuto je kimnuo šerif. — U posljednje vrijeme su ponovo učestale krađe stoke, no strah me da to još nije sve. Rančeri su postali nervozni. Naslućujem da je dovoljan i znatni povod da se ponovo razbuktat rat s Indijancima, a takvih povoda je sve više.

— Što namjeravaš učiniti?

— O tome sam želio s tobom razgovarati. Ratovao si s njima još šezdeset i pete i dobro poznaješ njihov mentalitet. Pomislio sam da mi možda ti možeš pomoći da na miran način riješim cijeli taj problem.

— Najprije mi moraš reći o čemu se radi, zbog čega su se Indijanci uznemirili.

Bob je nervoznim pokretom sa stola uzeo kutiju s cigarama i ponudio ga. Tedu nije promaklo da je kutija napravljena od mahagonija. Na njoj su bili izrezbareni motivi koji su prikazivali sukob bijelaca i Indijanaca.

Uzeo je cigaru i pričekao da mu je šerif pripali. Već nakon prvog dima shvatio je da je izrađena od najkvalitetnijeg duhana.

Nema što, kod Boba je doista sve prvorazredno, začuđeno je pomislio.

— Razlog za to je više nego jednostavan. U posljednje vrijeme ne dolaze im na vrijeme pošiljke s hranom i opremom. Ponekad isporuke kasne čak po nekoliko mjeseci, a da stvar bude još gora, pošiljke su pošteno skljaštene.

– Što Rod Cagney na sve to kaže? Vjerojatno je prilično zabrinut – upitao je Ted.

Namjerno je prešutio da je indijanskog agenta također sreo tog dana.

– Vraga je zabrinut. Raspoloženiji je nego ikad prije. Ponaša se kao da posljednji događaji tjeraju vodu na njegov mlin. Po gradu se šuška da je on u sve to upleten.

– A što ti o tome misliš?

Šerif je samo slegnuo ramenima i mrzovoljno procljedio:

– A što bih ja trebao reći. Jedino što znam je da protiv njega nema nikakvih dokaza.

– Jesi li zatražio pomoć iz Santa Fea?

– A kog će mi vraga oni! Prije nego što bi sastavili komisiju već bi buknuo novi rat – odbrusio je Weber.

– Nešto moraš poduzeti, jer ne možeš samo prekrivenih ruku promatrati kako se stvari same od sebe zapetljavaju.

– Zbog toga sam te i pozvao ovdje. Htio sam ti predložiti da postaneš moj zamjenik – polako je rekao šerif, promatrajući kako će djelovati njegove riječi.

Ted se iznenadeno trgnuo, jer doista tako nešto nije očekivao.

– Vjerojatno si mislio pomoćnik? – upitao je.

– Ne, nego zamjenik, baš kao što sam rekao. Vjerojatno ti je poznato da u izvanrednim okolnostima imam pravo na tako nešto.

– Zastao je i povukao nekoliko dimova, a onda je tiše dodao: – Čini mi se da su te izvanredne prilike upravo nastupile.

Ted se nelagodno promeškoltio jer mu je bilo žao što je morao razočarati Webera.

– Stvarno mi je žao, ali tako nešto ne mogu prihvatiti. Ugovorom sam vezan da ću u vojsci ostati do sljedeće godine. Ako će te i onda zanimati moje usluge, obećajem ti da ću o tome razmisliti.

Weber je bijesno zaškripao zubima i ugasio cigaretu u pepeljari.

– Vraga ćeš mi tada trebati! Do onda će Navaji iskopati ratnu sjekiru i zapaliti cijelo sjeverno područje Novog Meksika.

Ted je shvatio da je razgovor završen. Želio je pomoći šerifu ali nije znao kako, jer je i sam znao da su njegove riječi potpuno točne. Ustao je i pružio mu ruku.

Weber je nekoliko trenutaka oklijevao, ali ju je na kraju ipak prihvatio. Ted je shvaćao da više nikakve riječi nemaju smisla, pa zbog toga nije više ništa rekao. Nataknuo je šešir na glavu i prišao vratima.

Upravo kad je primio kvaku, vrata su se treskom otvorila i on je poletio prema zidu. Udarac je bio snažan da ga je na nekoliko trenutaka ošamutio.

Kad se ponovno pribrao ugledao je dvojicu zamaskiranih muškaraca koji su prijeteci uperili revolvare u šerifa. Jedan od njih, koji je bio bliže Tedu, ni ne okrećući se zalupio je vrata.

Weber je htio dohvatiti kolt, no odmah zatim je shvatio da nema nikakve šanse ako se pokuša suprotstaviti napadačima. Probljedio je i polako podigao ruke uvis.

– Takvog te volim kad si poslušan, samo ni to ti neće pomoći – prosiktao je jedan od dvojice napadača.

– Mogli biste barem skinuti marame da znam tko me ubio – hladnokrvno je rekao Weber.

Ted je shvatio da barem na kratko želi zadržati ne neprijatelje i tako mu pružiti priliku da ih pokuša iznenaditi. U sebi je prokleo svoju neopreznost zbog koje je u hotelskoj sobi ostavio revolver, no sad od toga ionako nije imao nikakve koristi.

Tiho poput mačke prišulja se iza leđa napadaču koji mu je bio bliži, a onda ga je lijevom rukom naglo zgrabio oko vrata, dok mu je desnom pokušao istrgnuti revolver. Čovjek se od iznenadenja ukočio, ali oružje nije ispuštao iz ruku.

Nešto je prestrašeno promrmlijao ispod marame, a zatim se pokušao osloboditi Tedovog čeličnog zagrljaja, no on ga je sve jače stiskao.

Drugi bandit je iza sebe začuo zvukove borbe. Naglo se okrenuo i naciljao u Teda, no ovaj je upravo u tom trenutku ispred sebe kao štit postavio čovjeka s kojim se rvao. Odjeknuo je pucanj i Ted je osjetio kako je razbojnikov otpor oslabio.

Njegov prijatelj je shvatio kakvu je kobnu grešku učinio, što je samo još više pojačalo njegov bijes. Palcem je povukao kokot i tada je prostoriju ponovno ispunila zaglušujuća eksplozija. Tog puta se oglasio Weberov kolt.

Metak je napadača pogodio posrijed čela. Od siline udarca odletio je nekoliko metara unazad i sudario se s Tedom koji je još pred sobom držao omlohavljelo tijelo.

Razbojnik je ispustio revolver, a zatim se i sam srušio na pod. Iako se više nije ni pomakao, šerif je još jednom naciljao i opalio u njegovo beživotno tijelo.

– Čini se da ti baš ništa ne prepuštaš slučaju – ljutito je rekao Ted, jer mu se nimalo nije svidio taj šerifov potez.

– Ovako sam barem siguran da ću živjeti duže – nacerio se Weber i iz revolvera izbacio prazne čahure.

Ted je olabavio stisak i pustio da tijelo njegovog napadača padne na pod. Čovjek je bolno zaječao. Pokušao se pomaknuti, ali to mu nije ispelo. Crvena mrlja na njegovoj košulji postajala je sve veća.

Weber se sagnuo i pogledao ga, a onda je odmahnuo glavom.

– Ni ovom više nema pomoći – zlurado je rekao.

Napadač je ponovo zastenjao. Tedu se učinilo da je htio nešto reći. Sagnuo se i prislonio glavu uz njegova usta, ali osim krkljanja i nerazumljivog mrmljanja ništa drugo nije čuo. To ga ipak nije obeshrabrilo. Prodrmao ga je i upitao:

– Zašto ste banuli ovdje?

Čovjek je ponovno zakrkljao, a onda mu je glava klonula na stranu.

– Onesvijestio se – razočarano je promrmlio Ted.

– Zašto se uopće baviš njime, kad od toga ionako nemaš nikakve koristi. Valjda ti je jasno čije je to maslo? – podsmjehnuo se šerif.

Ted ga je začuđeno pogledao:

– Misliš da ih je netko poslao?

– Ne da mislim, nego sam u to siguran.

– Što misliš tko je to mogao učiniti?

– Nitko drugi osim Cagneyja. Vjerojatno je našao da istražujem gdje su završile pošiljke namijenjene Indijancima, pa me u tome po svaku cijenu želi spriječiti. – Weber se surovo nacerio, te dodao:

– Malo se je u svojim računama preračunao, jer čini mi se da ne zna s kim ima posla.

* * *

Nakon tog događaja Ted je odlučio da ostane u gradu. Naslućivao je da će se uskoro početi događati krupne stvari koje bi mogle biti sudbonosne za tisuće nevinih ljudi. Stoga je smatrao da mu pukovnik Callen neće zamjeriti što je produžio odmor.

Prvih nekoliko dana ništa se nije događalo, iako mu se činilo da sjedi na bačvi baruta koja bi svakog trenutka mogla eksplodirati. Jedan od dvojice napadača koje je preživio sukob, umro je već nakon nekoliko sati, a da uopće nije dolazio svijest. Weber je zbog toga bjesnio, jer se nadao da će mu otkriti tko ih je poslao. Obojica su bili stranci u gradu, i bilo je više nego očito da su plaćeni ubojice koje je netko u gradu unajmio da ga uklone.

Šerif je bio sve više uvjeren da ih je poslao Rod Cagney, ali za to nije imao dokaza.

A onda je jednog dana na tajanstven način nestao iz grada.

Kad se Ted raspitivao kod njegovih pomoćnika kamo je mogao otići, oni su mu nimalo ljubazno dali do znanja da se to njega ne tiče. Na kraju mu je ipak jedan od njih nevoljko rekao:

– To se i prije događalo, no ne moraš se zbog toga zabrinjavati. Robert Weber je oblasni šerif pa je vjerojatno morao nekamo hitno otići. Naša oblast je ionako jedna od najvećih na cijelom području Novog Meksika.

Da stvar bude još čudnija, Rod je uskoro ustanovio da je i Rod Cagney napustio grad. Iako je za njihov iznenadni odlazak moglo postojati neko objašnjenje, bilo mu je čudno da su ta dvojica jednostavno »isparili« iz Gallupa. Osjećao je da je za to postojao neki dublji razlog, a on nije mogao odgonetnuti o čemu se radi.

Klupko nepoznanica se počelo iznenada odmotavati kad se tome najmanje nadao. Dok je jednog dana lijeno šetao gradom, iz mračnog ulaza u neko skladište zazvao ga je neki glas.

Ted je u prvom trenutku pomislio da mu se to samo učinilo, a onda je ponovo začuo svoje ime.

Zastao je i pogledao prema ulazu, ali ništa nije vidio. Prišao je bliže. Desnu ruku položio je na revolversku dršku, spreman da se suoči s iznenadnom opasnošću. No ništa takvog se nije dogodilo.

Ušao je u skladište i pričekao nekoliko trenutaka dok mu su oči nisu privikle na mrak koji je tamo vladao. Pred sobom je ugledao nekog omanjeg čovjeka.

– Želio bih razgovarati s vama, gospodine Wilsone, rekao je čovjek.

– Čemu tolika tajnovitost, kad to možemo i na nekom ugodnijem mjestu? – Ted je upitao nerazpoloženo.

– Za to imam opravdane razloge. Dozvolite da vam ukratko objasnim. Siguran sam kad me saslušate da ćete se složiti sa mnom.

– Onda je najbolje da odmah istresete dušu i ispričate mi što vas muči.

– Otkrio sam da se priprema napad na grupu Indijanaca Navaja.

Ted se iznenađeno trgnuo.

– Od kuda vam ti podaci?

Čovjek se nakašljao i rekao:

– Red je da vam se najprije predstavim. Zovem se Markley, George Markley. Donedavno sam bio predradnik na ranču Johna Stewarta.

Zastao je i pogledao sugovornika da vidi kakav su utisak njegove riječi na njemu ostavile. Po svemu sudeći vjerovao je da će rančerovo ime nešto predstavljati izviđaču, no Ted ga je i dalje začuđeno promatrao.

– Zašto to više niste? – upitao ga podozrivo.

– Iz sasvim jednostavnog razloga. Nije mi se svidjelo u što se gazda upustio.

– A u što se to upustio? – Ted je upitao pomalo nervozno, jer ga je započela zamarati sva ta tajnovitost kojom se Markley želio obaviti.

Ukratko mu je ispričao najvažnije pojedinosti plana koji je smislilo nekoliko krupnih rančera. Sve više su ih smetali Navaji i njihove ovce. Željeli su se domoći njihovih pašnjaka, te su smislili paklenski plan kako da to ostvare. Bilo im je potpuno jasno da se igraju vatrom, no računali su da će se vojska umiješati kad zagusti. Nakon toga Indijanci će sigurno biti otjerani u neko novo područje i oni će tako ostvariti svoj cilj.

– Kad bi me netko slučajno vidio u vašem društvu, sigurno bi odmah o tome obavijestio Stewarta. Njemu ne bi trebalo mnogo da shvati o čemu sam s vama pričao – na kraju je Markley objasnio svoje tajnovito ponašanje.

– Zašto ste sve to ispričali meni, a ne šerifu? –animalo je Teda.

– Doista sam to namjeravao učiniti, ali sam saznao da je otišao iz grada. Iako je napad planiran tek za osam dana, ništa nisam želio prepustiti slučaju. Iako se može dogoditi da se Robert Weber ni do onda ne vrati, a s time bi sudbina Navaja bila zapečaćena.

– Prirodno je da ste onda trebali potražiti Roda Cagneyja, koji je od strane vlade zadužen za sva indijanska pitanja.

Markley ga je ljutito odmjerio.

– Baš bi se obratio pravoj osobi. Zar niste čuli priče da sva roba koja je namijenjena Indijancima ne stiže do svog odredišta. Siguran sam da taj Cagney u svemu tome ima umiješane prste, jer gdje ima dima ima i vatre.

– Na vašem mjestu ne bih žurio s tako velikim optužbama, jer ih morate i dokazati – upozorio ga je Ted.

Kauboju je razočarano uzdahnuo.

– Sad mi je jasno da sam se namjerio na pogrešnu osobu. Dosta toga sam o vama čuo, pa sam vjerovao da ćete mi pomoći, ali od vas očito neću imati mnogo koristi.

– Samo ne žurite sa zaključcima, prijatelju. Sasvim je prirodno da sam najprije htio čuti sve što mi želite reći da bih o tome mogao donijeti vlastiti sud. – rekao je Ted, a zatim se nasmijao i potapšao ga po ramenu. – Uvjeravam vas da ste se obratili pravoj osobi.

* * *

Nakon što je saznao pojedinosti o prljavoj spletki rančera, Ted više nije želio gubiti ni trenutka. Iako je prema Markleyjevim riječima do napada još preostalo punih tjedan dana, bojao se da se to ne dogodi ranije. U tom slučaju nitko više ne bi mogao zaustaviti krvavi sukob koji bi se rasplamsao poput prerijskog požara.

U Fort Defiance stigao je nakon dva dana napornog jahanja. Nje-

gov konj je bio obavijen prašinom i jedva se još držao na nogama no ni on sam nije bolje izgledao. Unatoč umoru odmah je otišao do zapovjednika garnizona.

– Gdje si se do vraga dosad zadržao? Ako se ne varam, ovdje si već trebao biti prije pet dana – zauriao je pukovnik Callen kad ga je ugledao.

– Čim vam ispričam novosti, postat će vam jasno da nisam uzalud gubio vrijeme.

– Sigurno si se zadržao s nekom ženom. Još ćeš me na kraju uvjeriti da si to učinio prvenstveno zbog ugleda vojske, kao što si to već u nekoliko navrata pokušavao – pjenio se pukovnik.

Ted je dočekao dok se njegov bijes nije malo stišao, a onda je mirno rekao:

– I sami ste nam bezbroj puta rekli da je kukavički napustiti bojno polje i da se to ne priliči jednom vojniku, tako da sam vas morao poslušati. Što mislite što bi o nama mislile žene kad bismo se htjeli povući odmah nakon prvog ispaljenog metka?

Pukovnikov bijes se ponovno rasplamsao, no prije nego što je uspio nešto reći, Ted je brzo dodao:

– Ovog puta radi se o nečem sasvim drugom.

– A o čemu se to drugom može raditi? Da se možda kojim slučajem nisi u međuvremenu oženio?

– Ne morate se plašiti, jer ništa tako nisam učinio. Saznao sam da neki rančeri žele napasti Indijance u kanjonu Redcliff. Pukovnik je zaprepašteno ustuknuo.

– Od koga si to saznao?

– Od nekog kauboja koji tvrdi da je donedavno bio predradnik kod jednog od tih rančera koji su u sve to umiješani.

– No, krasno! Moji ljudi su se počeli družiti s kravarima – bijesno je promrmlijao, no odmah zatim, upravo kao što je Ted i očekivao, nije mogao a da se ne raspita za pojedinosti.

Ukratko mu je ispričao što je saznao. Pukovnik je neko vrijeme zamišljeno hodao gore-dolje po sobi, a onda je na kraju rekao:

— Čini mi se da te taj momak pošteno namagarčio, jer samo ludcima bi tako nešto moglo pasti na pamet.

Ted je htio prosvjedovati, ali ga je pukovnik pokretom ruke umirio.

— Naša je dužnost da ipak to provjerimo. Sutra ujutro odjahat ćeš s patrolom do tog kanjona Redcliff i ustanoviti koliko u svemu tome ima istine — zabrinuto je dodao.

Ted je samo to želio čuti. Došlo mu je da od sreće izljubi svog zapovjednika, no to ipak nije učinio. Propisno ga je pozdravio, a zatim je izjurio iz sobe. Nakon večere odmah je legao u postelju, jer je znao da ga već drugog dana očekuje teški i odgovorni zadatak.

* * *

U kanjon Redcliff su stigli dovoljno rano, tako da su mogli zaposjesti položaje na samom vrhu oštih i gotovo okomitih stijena. Pritajili su se u zasjedi iako osim lešinara nisu vidjeli nijedno drugo biće. Ted se zbog toga nije nimalo zabrinjavao, jer je po Markleyjevim riječima do napada trebalo doći tek pred večer, kad se Indijanci sa stokom vraćaju do logora u kome su obično prenoćili.

Vod je bio sastavljen od osamnaest iskusnih veterana koji su gotovo svi sudjelovali u građanskom ratu. Predvodio ih je poručnik Johnson, mlad i vrlo ambiciozan oficir koji je shvaćao da će o uspješnom ishodu tog sukoba ovisiti njegova daljnja karijera.

Nešto poslije podneva u kanjon je dojahalo tridesetak ljudi. Većina ih je bila odjevena u radna kaubojska odijela, dok je tek nekolicina na sebi imala odijela od grubog platna. Muškarci su se slično kao i vojnici rasporedili u dvije

grupe, a onda su se sklonili iza ovčih stijena koje su se nalazile na samom ulazu u kanjon.

Ništa se nije događalo sve do zalaska sunca, a onda se iz daljine začulo blejanje ovaca. Blejanje je bilo sve bliže i uskoro je uski prolaz bio zatrpan gomilom životinja koje je predvodio krupni ovan s ogromnim rogovima. Ispred i iza stada jahali su Indijanci, vješto sprečavajući neposlušna grla da se izdvoje iz gomile.

Napadači su pričekali dok Indijanci sa stokom nisu došli do sredine kanjona, a onda s jedan od njih uspravio i mahnulo rukom. To je po svemu sudeći bio unaprijed dogovoreni znak za napad, jer su ljudi u zasjedi odmah zatim prislonili puške na ramena i naciljali na svoje žrtve koje nisu ni slutile što se sprema.

Idilično blejanje ovaca odjednom je nadglasao plotun, no on nije bio ispaljen iz oružja rančera i njihovih ljudi, već iz vojničkih karabina. Iako su vojnici namjerno gadali nekoliko metara ispred kauboja, u njihovim redovima je nastala pometnja. Izbezumljeno su se okrenuli prema tajanstvenim neprijateljima, shvaćajući da su se njihove uloge izmijenile i da su od napadača postali napadnuti.

Većina ljudi odmah je odbacila oružje čim su ugledali vojničke plave odore, no petorica napadača odlučili su s oružjem u ruci suprotstaviti se novom neprijatelju. Iako su shvaćali da nemaju nikakve šanse protiv nadmoćnijeg protivnika, oni su odmah zapucali. Trojica vojnika su platila životima svoju nesmotrenost, jer su se na trenutak otkrili, no odmah zatim kanjon je ispunila grmljavina druge salve. Meci su se zabijali u tijela petorice nesretnika i ona su poskakivala kao krpene lutke.

Sukob je prestao naglo kao što je i započeo. Indijanci su se tek tad uspjeli malo pribрати od iznenađenja. Preplašeno su buljili u dva

reda vojnika u plavim odorama, a odmah zatim pogledi su im odlutali do kauboja koji su držali visoko podignute ruke ne usudujući se ni pomaknuti.

Ted se među prvima spustio do mjesta na kojemu je rančer sa svojim ljudima zauzeo zasjedu. Prišao je mrtvacima, a onda je iznenađeno u jednom od nepokretnih tijela prepoznao nikog drugog nego Boba Webera.

– Pa to je da čovjek naprosto ne povjeruje vlastitim očima – zaprepašteno je promrmlijao, a onda je polako počeo shvaćati da je šerif u stvari igrao dvostruku ulogu.

– Čini se kao da si poznavao tog tipa sa šerifskom zvijezdom? – začuo je iza sebe Johnsonov glas.

– Da, i to prilično dobro – zamišljeno je kimnuo.

Poručnik ga više ništa o tome nije pitao, jer se činilo da ga muče druge stvari. Pokazao je prema zarobljenim kaubojima i u nedoumici rekao:

– Što ćemo do vraga učiniti s tim prokletim civilima?

– Ted se malo pribrao od uzbuđenja što ga je izazvalo iznenadno otkriće. Nasmijao se i procijedio kroz zube:

– Strpat ćemo ih tamo gdje im je i mjesto – u civilni zatvor u Gallupu.

* * *

Gradani Gallupa su s neskrivenim zanimanjem promatrali dugačku kolonu sastavljenu od vojnika i zarobljenih kauboja. Ted se na njih nije ni osvrtao. Smatrao je da je njegov zadatak završen, te se izdvojio iz kolone i odjahao do zgrade na kojoj je krupnim crvenim slovima pisalo: INDIJANSKA AGENTURA.

Sjahao je i žurno utrčao u kuću. Rod Cagney je sjedio za stolom zadubljen u proučavanje gomile papira koja se nalazila pred njim. Kad je začuo otvaranje vrata, podigao je glavu i razdragano povikao:

– Gle koga to moje oči vide, konačno se pojavio hrabri zaštitnik mojih mušterija!

– Samo se ti šali, jer nećeš još dugo – odbrusio je Ted.

– Što time želiš reći, prijatelju? – začudio se Cagney.

– Siguran sam da će uskoro i na tebe doći red.

– Vidi ga, molim te, još nije ni ušao a već mi prijeti.

– Ovaj put si se izvukao, iako sam bio siguran da je sve to što se događalo tvoje maslo – smrknuto je rekao Ted.

– A kad tamo, iza toga je stajao uvaženi Bob Weber – podsmjehnuo se Cagney.

– Da mi je samo znati što mu je sve to trebalo – zamišljeno je promrmlijao Ted.

– To je barem jasno. Naš šerif je to želio ostati i sljedeći mandat. Uskoro se trebaju održati izbori, a zna se tko u tome svemu najviše odlučuje.

Ted ga je iznenađeno pogledao, i Cagney se slavodobitno nasmijao, te nastavio:

– Rančeri, Tede, veliki rančeri. Oni u svojim rukama drže svu moć, ali to im nije dovoljno, stoga žele i vlast.

– To smo na svu sreću spriječili.

– Ali samo na kratko. Uvjera-
vam te da će se i sljedeći čovjek koji bude izabran nalaziti na platnom spisku njihovog tajnog fonda.

Ted mu je, iako nerado, morao dati za pravo. Zanimalo ga još jedno i on je upitao:

– Zašto si onda poslao onu dvojicu da srede Webera?

– Koju dvojicu? – pretvarao se iznenađen Cagney.

– Ne moraš se sad izmotavati, jer mi je odmah bilo jasno da si naručio ubojice koji su trebali ukloniti šerifa.

– A onda si se ti umiješao i pokvario im posao – nasmijao se Cag-

ney. – Stvar je vrlo jednostavna. Nisam želio da mi Weber pokvari posao. Da je kojim slučajem došlo do sukoba s Navajima, ja bih ostao bez agenture. Zbog toga mi se činilo jednostavnijim rješenjem da uklonim šerifa.

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
ZASJEDA NA MOSTU

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1.872.- d, a za 6 mjeseci 936.- d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 3010-833-1216 »za Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00.

Uplata na devizni račun 30101-37-25730-3252051 kod – Zagrebačke banke Zagreb (za »LASO«).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 30.000 d, c/b stranica 20.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

TOM I JERRY

dvotjednik za najmlađe
ljubitelje stripa donosi
pustolovine Toma, Jerryja,
Mrvice, Bila i Bula i ostale
družbe omiljenih junaka dječjeg
stripa i crtanog filma.

Potraži na kiosku

TOM I JERRY

izdanje prikladno
za svaki džep!

